

## **Priloga 1**

### **Programi pripravništva in strokovnega izpita za poklice v zdravstveni dejavnosti**

#### SPLOŠNE VSEBINE

##### 1

Pooblaščen izvajalec pripravništva organizira usposabljanje pripravnika tako, da lahko osvoji predpisana znanja in spretnosti iz tega programa.

##### 2

Pripravnik si pridobiva znanja in spretnosti, potrebna za samostojno opravljanje del in nalog s področja, za katerega se usposablja tako, da:

- opravlja posamezne naloge pod vodstvom nadzornega oziroma neposrednega mentorja,
- proučuje strokovno literaturo in predpisano gradivo za posamezno vsebinsko področje ter druga gradiva, ki so določena s programom pripravništva,
- se udeležuje izobraževanj, posebej organiziranih za pripravnike,
- obravnava posamezna vprašanja na konzultacijah z mentorjem,
- se udeležuje izobraževanj s posameznih strokovnih področij.

##### 3

#### II. VSEBINE IN OBSEG PROGRAMA PRIPRAVNISŤVA

A) Področje upravljanja, organizacije dela, poslovanja in varstva pri delu v časovnem obsegu pol meseca:

Pripravnik poglobi znanje iz vsebin organizacije dela, upravljanja in varstva pri delu tako, da:

- spozna dejavnost, organiziranost in delovanje izvajalca pripravništva,
- se seznani s splošnimi akti, ki urejajo dejavnost, organizacijo dela, delovna razmerja in varstvo pri delu,
- spozna oblike pridobivanja in razporejanja dohodka, planiranje, proces dela in njegovo učinkovitost, sistem informiranja in komuniciranja,
- se seznani z upravljanjem, planiranjem dela, nagrajevanjem, vrednotenjem opravljenega dela in ukrepanjem v smislu racionalizacije in gospodarnosti,
- spozna dejavnost in načine vodenja,
- spozna predpise, ki urejajo področje varstva pri delu, pomen varstva pri delu za ohranjanje zdravja in ukrepe ter zahteve, ki zagotavljajo varno delo,
- spozna dejanske in možne škodljivosti in nevarnosti za zdravje, ki lahko nastopijo v delovnem procesu,
- spozna pomen izobraževanja in vzgoje za varno delo.

##### 4

B) Področje strokovnih vsebin v časovnem obsegu pet mesecev in pol, skladno s programi pripravništva za posamezni poklic v zdravstveni dejavnosti.

##### 5

#### III. PROGRAM STROKOVNEGA IZPITA

1. Področje izbranih vsebin nujne medicinske pomoči obsega:

- a) organizacijo in nudenje nujne medicinske pomoči v rednih in izrednih razmerah:
  - organizacija službe nujne medicinske pomoči v Republiki Sloveniji,
  - ukrepanje zdravstva v izrednih razmerah,
  - sistem zaščite in reševanja
- b) etične in pravne vidike nudenja pomoči poškodovanim in nenadno zbolelim:
  - kodeksi profesionalnih skupin, Komisija Republiki Slovenije za medicinsko etiko, pravice pacientov
  - poznavanje Zakon o zdravstveni dejavnosti, Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju, Kazenski zakonik.
- c) prepoznavanje nujnih stanj
  - srčni zastoj, dihalna stiska, motnje zavesti
  - šokovna stanja, opekline, podhladitev, zlomi, krvavitve
  - omrzline, vročinska stanja, zastrupitve, druge poškodbe.
- d) ukrepe nujne medicinske pomoči pri poškodovancih in nenadno zbolelih
  - zavarovanje dogodka, položaji, prenašanje in transport pacientov,
  - načini imobilizacije zlomov, zvinov, izpahov
  - temeljni postopki oživljanja z uporabo AED,
  - pristop in ukrepi pri poškodovancih,
  - obravnava ostalih nujnih stanj, šoka.

2. Področje kakovosti in varnosti v zdravstvu obsega:

- poznavanje osnovnih izhodišč kakovosti in varnosti v zdravstvu (etična načela in načela kakovosti, vloga deležnikov iz vidika pristojnosti, odgovornosti, kompetentnosti ter sodelovanja s pacienti in njihovimi svojci ali bližnjimi v skupni odgovornosti za kakovost, varnost in učinkovitost zdravstvene obravnave),
- skrb za lastno varnost in varnost ostalih (pripravljenost na delo, fizična varnost, skrb za delovni prostor, tehnologijo in material),
- seznanjenost s sistemom vodenja kakovosti in varnosti v zdravstvu (makro, mezo in mikro raven, ciklus nenehnih izboljšav, kultura varnosti),
- sodelovanje (medpoklicno, medsektorsko in medinstucionalno timsko delo) in komunikacija,
- poznavanje pomena uporabe standardov zdravstvene obravnave (klinične smernice, protokoli, klinične poti, na dokazih temelječa medicina/ klinična praksa),
- obvladovanje upravljanja s tveganji za varnost (prepoznavanje, ukrepanje, uporaba kontrolnikov, registri tveganj in njihova uporaba),
- obvladovanje odklonov v zdravstveni obravnavi (sistem spremljanja varnostnih odklonov in tveganj za varnost pacienta, farmokovigilanca, hemovigilanca, organovigilanca), sporočanje, obravnava, učenje, krizno komuniciranje, ukrepanje in preventivno delovanje),
- obvladovanje z zdravstvom povezanih okužb (poti prenosa okužb v zdravstvenih ustanovah, higiena rok in uporaba osebne varovalne opreme, ukrepi ob izolacijah, ukrepi ob poškodbi z ostrim infektivnim predmetom, ravnanje z odpadki) in preudarna raba protimikrobnih zdravil,
- obvladovanje dokumentacije in informacijskega sistema v zdravstvu,
- poznavanje orodij in metod za spremljanje in izboljševanje kakovosti in varnosti zdravstvene obravnave (varnostne vizite, MM konference, strokovni nadzori s svetovanjem, certificiranje in akreditiranje),
- merjenje kakovosti in varnosti (tehnike, kazalniki kakovosti, kakovost podatkov, uporaba podatkov, spremljanje zadovoljstva in izkušenj pacientov).

3. Področna zakonodaja obsega:

- ustavne pravice in temeljne svoboščine v zvezi z zdravstvenim varstvom in zdravstvenim zavarovanjem,

- temeljne določbe ustave o državni ureditvi kot podlagi organiziranosti zdravstvenega varstva, zdravstvenega zavarovanja in zdravstvene dejavnosti,
- pravne vire s področja zdravstva,
- organizacijo zdravstvenega varstva in zdravstvene dejavnosti,
- zdravstveno zavarovanje,
- organizacijske oblike zdravstvene dejavnosti, vrste zdravstvenih zavodov in notranjo organiziranost,
- pravice in dolžnosti zdravstvenih delavcev in zdravstvenih sodelavcev ter njihovo združevanje v zbornice in strokovna združenja,
- nadzor nad delom zdravstvenih zavodov in zdravstvenih delavcev ter ostale oblike nadzora v zdravstvu,
- pravice in dolžnosti pacientov ter postopek uveljavljanja njihovih pravic,
- druga področja zdravstvene dejavnosti (lekarniško dejavnost, področje duševnega zdravja, zdravil, preskrbe s krvjo in krvnimi pripravki ter s človeškimi tkivi in celicami, namenjenimi za zdravljenje, zdravilske dejavnosti, nalezljivih bolezni, presaditev delov človeškega telesa zaradi zdravljenja),
- varnost in zdravje pri delu,
- zbirke podatkov v zdravstvu,
- odškodninsko odgovornost v zdravstvu,
- kazniva dejanja zoper človekovo zdravje.

## **1. Program pripravništva in strokovnega izpita za poklic dietetik v zdravstveni dejavnosti**

### I. STROKOVNA PODROČJA DIETETSKE DEJAVNOSTI

#### 1

Pripravnik se usposablja na naslednjih področjih dietetske dejavnosti v časovnem obsegu pet in pol mesecev, in sicer:

- klinična prehrana (dipl. dietet. 1 mesec; mag.dietet. 2,5 meseca),
- dietetika (dipl. dietet. 1 mesec; mag.dietet. 1 mesec),
- oskrba s hrano (dipl. dietet. 0,5 meseca; mag.dietet. 1 teden),
- kuharstvo (dipl. dietet. 0,5 meseca; mag.dietet. 1 teden),
- higiena živil (dipl. dietet. 0,5 meseca; mag.dietet. 1 teden),
- vzgoja, izobraževanje in komunikacija (dipl. dietet. 0,5 meseca; mag.dietet. 2 tedna),
- administrativno upravljanje (dipl. dietet. 0,5 meseca; mag.dietet. 1 teden),
- hrana (dipl. dietet. 0,5 meseca; mag.dietet. 1 teden),
- vodenje in upravljanje (dipl. dietet. 0,5 meseca; mag.dietet. 2 tedna).

Na področju klinične prehrane pripravnik:

- spozna proces prehranske obravnave, ki vključuje: prehransko presejanje, diagnozo, intervencijo ter spremljanje in evalvacija prehranske terapije,
- spozna tehnike ocenjevanja energijske in hranilne vrednosti obrokov,
- spozna in uporablja retrospektivne in prospektivne metode ocenjevanja zaužite hrane,
- spozna in uporablja metode ugotavljanja prehranskega stanja posameznika/bolnika,
- osvoji znanje in spretnosti pri sestavi diete za posameznega bolnika,
- osvoji metode za spremljanje poteka dietne obravnave,
- spozna načine uporabe dietnih sprememb za diagnostiko in raziskave,
- spozna in uporablja ocenjevanje energijskega in hranilnega vnosa hrane z uporabo računalniškega programa,
- načrtuje dietoterapijo pri akutnih in kroničnih bolezenskih stanjih,
- načrtuje dietoterapijo pri kirurškemu bolniku pred in po operaciji,
- spozna ocenjevanje energijskih in hranilnih potreb športnikov in pripravi prehranski načrt,
- spozna in pripravi skupinsko prehransko svetovanje različnim starostnim skupinam prebivalstva ter športnikom ali rekreativcem,

- spozna in pripravi individualno prehransko svetovanje različnim starostnim skupinam prebivalstva,
- spozna in pripravi promocijo zdravega življenjskega sloga.

Na področju dietetike pripravnik:

- spozna osnove prilagajanja vnosa živil in hranil v organizem ter vpliv teh prilagoditev na preprečevanje bolezni ali njihovo zdravljenje,
- spozna tehnike za oceno vnosa hranil, izračuna potrebnih hranil, načina razlage rezultatov in omejitev pri zbiranju podatkov, za ocenjevanje prehranskih potreb,
- spozna načine prilagoditve diet posameznikom z različnimi prehranskimi navadami, pri različnih bolezenskih stanjih, kulturo in socialno-ekonomskimi okoliščinami, da se z razpoložljivo raznovrstno hrano pripomore k izpolnitvi potreb po hranilih,
- spozna presejalna orodja za oceno prehranskega stanja posameznika,
- spozna nevarnosti ravnanja s hrano in načinov obvladovanja posledic pri posamezniku,
- spozna živila in njihove uporabe za prehrano, vključno tistih, ki se uporabljajo kot zdravila, in na recept predpisanih izdelkov za umetno hranjenje,
- spozna načine uporabe dietnih sprememb za diagnostiko in raziskave.

Na področju oskrbe s hrano pripravnik:

- spozna različne načine proizvodnje, distribucije in postrežbe hrane,
- upošteva okoliščine, ki vplivajo na sestavljanje jedilnikov, na primer sposobnost dobaviteljev živil, obstoječa oprema, človeški in finančni viri, razpoložljivosti izdelkov ter kako to vpliva na kakovost in potrebo po nenehnem zagotavljanju živil za doseganje prehranskih normativov,
- razume kontrolo kakovosti,
- spozna proizvodnjo, distribucijo in sisteme za oskrbo z živili.

Na področju kuharstva pripravnik:

- spozna tehnologijo predpriprave, priprave in razdeljevanja hrane.

Na področju higiene živil pripravnik:

- spozna postopke za varno ravnanje z živili in varno pripravo hrane,
- spozna zakonodajo in postopke ravnanja z živili, ki se nanašajo na higieno,
- temeljito spozna sistem kontrole kritičnih točk v proizvodnji hrane – HACCP.

Na področju vzgoje, izobraževanja in komunikacije pripravnik:

- spozna formalne in neformalne oblike komunikacije,
- spozna in razume besedne in nebesedne vzgojno-izobraževalne veščine in jih aktivno uporablja,
- upošteva kulturo, starost, narodnost, spol, religijo in socialno-ekonomski status posameznika pri izvajanju operativnih ciljev strategije prehranske politike; pridobi sposobnost premagovanja potencialnih ovir, kot so npr. učna ali fizična prizadetost,
- spozna nekatere elemente vzgojno-izobraževalnih vsebin in učnih teorij, vključno s poznavanjem strategij za promocijo zdravja.

Na področju administrativnega upravljanja pripravnik:

- spozna finančno poslovanje in nabavo, ter ustrezne sisteme za zagotavljanje zakonitosti poslovanja, lokalnih sporazumov in standardov kakovosti,
- spozna kako voditi financiranje in nabavo v skladu s predpisi in lokalnimi sporazumi, hkrati pa zagotavljati izpolnjevanje prehranskih in kakovostnih standardov,
- spozna kako dokumentirati informacije in uporabo vseh razpoložljivih virov,
- spozna kako načrtovati prehrano v večjem obsegu in katere ustrezne vire pri tem uporabljati.

Na področju hrane pripravnik:

- spozna vsebnost hranil v živilih in hrani oziroma obrokih,
- spozna spreminjanje vsebnosti hranil pri postopkih proizvodnje, predelave, distribucije in pri razdeljevanju obrokov,
- spozna način označevanja živil, zakonodajo in druge predpise, vrste in načine uporabe dodatkov (aditivov) ter načine konzerviranja živil.

Na področju vodenja in upravljanja pripravnik:

- spozna dejstva, ki jih je treba upoštevati pri vodenju, upravljanju in uspešnem delu z različnimi posamezniki in skupinami,

- spozna pomembnost vzpostavitve profesionalnih odnosov tako na ravni neodvisnega strokovnjaka kot tudi sodelavca v timu,
- spozna znanja o vodenju za vzpostavitev prijaznega delovnega okolja,
- spozna načela vodenja in upravljanja.

## II. PROGRAM STROKOVNIH VSEBIN STROKOVNEGA IZPITA

### 2

Strokovne vsebine s področja dietetike obsegajo:

- izvajanje prehranske obravnave, ki vključuje: prehransko presejanje, diagnozo, intervencijo ter spremljanje in evalvacija prehranske terapije,
- planiranje in pripravljane optimalnih jedilnikov, ki ustrezajo potrebam potrošnikov, hranilnim zahtevam, estetskim lastnostim hrane, razpoložljivi opremi, kadrovskim sposobnostim in omejitvam razpoložljivih sredstev ter ocenjevanje jedilnikov, ki so narejeni na podlagi vnaprej določenih meril,
- sodelovanje v uporabljenem senzoričnem ocenjevanju živil in prehranskih izdelkov,
- ocenjevanje izdelkov, ki temeljijo na vnaprej določenih merilih za sprejemljivost potrošnikov, hranilno vsebnost, ceno in kakovost,
- koordinacija nabave, sprejem, skladiščenje in izdaja hrane, pijač, drugih užitnih izdelkov in opreme,
- vodenje izdelave izdelkov, ki dosegajo postavljene standarde kakovosti, med drugim: standardizirane recepte, formule, posebne dietne izdelke,
- vodenje razdeljevanja in postrežbe hrane tako, da je zagotovljena natančnost, kakovost in nadzor velikosti obrokov,
- razvijanje in uporabljanje programa za varnost hrane in sanitacijo v skladu s predpisi.

### **2. Program pripravništva in strokovnega izpita za poklic defektolog v zdravstveni dejavnosti**

#### I. STROKOVNA PODROČJA DEJAVNOSTI SPECIALNE PEDAGOGIKE

##### 1

Pripravnik se usposablja v časovnem obsegu pet in pol mesecev na področju dejavnosti specialne pedagogike:

- prva dva meseca pri delodajalcu oziroma pri nadzornem mentorju v primeru, da je nadzorni mentor izven matične ustanove, vse dni v tednu,
- najmanj tri mesece kroženja pri izvajalcih, ki opravljajo specialno pedagoško dejavnost v okviru zdravstvene dejavnosti, od tega pri posameznem izvajalcu najmanj 14 dni in vsaj tri dni v tednu. Kroženje se načrtuje individualno z upoštevanjem potreb in usmeritev posameznega pripravnika.
- V prvih dveh mesecih naj delo pod nadzorom mentorja ne presega 10 % delovnega časa, nato se ta delež lahko povečuje, vendar naj ne presega polovice (50 %) delovnega časa pripravnika.

Pripravnik se usposobi za opravljanje specialno pedagoškega dela v zdravstvu, tako da obvlada naslednja znanja in spretnosti:

- vzpostavi učinkovit delovni odnos z obravnavano osebo,
- po predpisanem programu pod vodstvom mentorja opravlja posamezne naloge na različnih področjih specialno pedagoškega dela,
- opravlja kroženje pri specialnih pedagogih in drugih strokovnjakih v različnih ustanovah, kjer poteka individualna ali skupinska specialno pedagoška terapevtska obravnava,
- opravlja praktično delo pod vodstvom mentorja,

- sodeluje v timu in na timskih sestankih in vizitah,
- po potrebi sodeluje s starši ali vzgojitelji/učitelji obravnavanega otroka/mladostnika,
- izbira, oblikuje in pripravlja gradivo za individualne ali skupinske specialno pedagoške obravnave,
- vodi specialno pedagoško dokumentacijo,
- proučuje literaturo in gradiva za posamezna področja, ki so določena s programom pripravništva,
- seznanjeni se z različnimi metodami in postopki specialno pedagoške preventive, diagnostike in terapije namenjene obravnavanim osebam z opredeljeno motnjo/ami, primanjkljajem/i oz. oviranostjo/mi
- medsebojno povezuje podatke pridobljene v procesu specialno pedagoškega ocenjevanja,
- razume kvalitativni in kvantitativni pristop v specialno pedagoškem raziskovanju,
- dela na ravni dosežene strokovne usposobljenosti ob upoštevanju lastnih omejitev,
- skrbi za stalno strokovno izpopolnjevanje.

## II. PROGRAM STROKOVNIH VSEBIN STROKOVNEGA IZPITA

### 2

Strokovne vsebine s področja specialno pedagoške dejavnosti v zdravstvu obsegajo:

- specialno pedagoško preventivo,
- specialno pedagoško diagnostiko,
- specialno pedagoško terapijo in svetovanje,
- specialno pedagoško raziskovanje,
- etična pravila.

### 3. Program pripravništva in strokovnega izpita za poklic logoped v zdravstveni dejavnosti

#### I. STROKOVNA PODROČJA DEJAVNOSTI LOGOPEDIJE

### 1

Pripravnik se usposablja v časovnem obsegu pet in pol mesecev na področju dejavnosti logopedije:

- prva dva meseca pri delodajalcu oziroma pri nadzornem mentorju v primeru, da je nadzorni mentor izven matične ustanove, vse dni v tednu
- najmanj tri mesece kroženja pri izvajalcih, ki opravljajo logopedsko dejavnost v okviru zdravstvene dejavnosti, od tega pri posameznem izvajalcu najmanj 14 dni in vsaj tri dni v tednu. Kroženje se načrtuje individualno z upoštevanjem potreb in usmeritev posameznega pripravnika.
- V prvih dveh mesecih naj delo pod nadzorom mentorja obsega vsaj 10 % delovnega časa, nato se ta delež lahko povečuje, vendar naj ne presega polovice (50 %) delovnega časa pripravnika.

Pripravnik se usposobi za opravljanje logopedskega dela v zdravstvu, tako da obvlada naslednja znanja in spretnosti:

- vzpostavi učinkovit delovni odnos s pacientom,
- po predpisanem programu pod vodstvom mentorja opravlja posamezne naloge na različnih področjih logopedskega dela,
- opravlja kroženje pri logopedih in drugih strokovnjakih v različnih ustanovah, kjer poteka logopedska obravnava/terapija,
- opravlja praktično delo pod vodstvom mentorja,
- sodeluje v timu in na timskih vizitah,
- izbira, oblikuje in pripravlja gradivo za individualne terapije,
- vodi logopedsko dokumentacijo,
- proučuje literaturo in gradiva za posamezna področja, ki so določena s programom pripravništva,
- seznanjeni se z različnimi metodami in postopki logopedske preventive, diagnostike in terapije namenjene otrokom, mladostnikom in odraslim, ki ustrezajo obravnavani patologiji,
- medsebojno povezuje podatke pridobljene v procesu logopedskega ocenjevanja,
- razume kvalitativni in kvantitativni pristop v logopedskem raziskovanju,
- dela na ravni dosežene strokovne usposobljenosti ob upoštevanju lastnih omejitev,
- skrbi za stalno strokovno izpopolnjevanje.

## II. PROGRAM STROKOVNIH VSEBIN STROKOVNEGA IZPITA

Strokovne vsebine s področja logopedске dejavnosti v zdravstvu obsegajo:

- logopedsko preventivo,
- logopedsko diagnostiko,
- logopedsko terapijo in svetovanje,
- logopedsko raziskovanje,
- etična pravila.

#### **4. Program pripravištva in strokovnega izpita za poklic psiholog v zdravstveni dejavnosti**

##### I. STROKOVNA PODROČJA PSIHOLOŠKE DEJAVNOSTI

###### 1

Pripravnik se usposablja v časovnem obsegu pet in pol mesecev na področju psihološke dejavnosti:

- prvi mesec in pol pri delodajalcu,
- najmanj štiri mesece kroženje pri izvajalcih, ki opravljajo psihološko dejavnost v okviru zdravstvene dejavnosti, od tega pri posameznem izvajalcu najmanj en mesec in vsaj tri dni v tednu. Kroženje se načrtuje individualno z upoštevanjem potreb in usmeritev posameznega pripravnika.

Pripravnik se usposobi za opravljanje psihološkega dela v zdravstvu tako, da obvlada naslednja znanja in spretnosti:

Kliničnopsihološko ocenjevanje:

- vzpostavitev učinkovitega delovnega odnosa s pacientom,
- izbira, uporaba in osnove razlag ustreznih metod za psihološko ocenjevanje otrok, mladostnikov in odraslih (strukturirano opazovanje, klinični intervjuji, standardizirani psihološki preizkusi),
- ocenjevanje socialnega (družina, vzgojno-izobraževalno in delovno okolje) in kulturnega konteksta,
- poznavanje procesa ocenjevanja delovnega konteksta (ocena obremenitev in ocena obremenjenosti),
- poznavanje procesa ocenjevanja delazmožnosti za različne namene.

Psihološka formulacija problema:

- opredelitev obravnavanega problema in okoliščin,
- medsebojno povezovanje podatkov, pridobljenih v procesu kliničnopsihološkega ocenjevanja,
- sodelovanje v multidisciplinarnih timih strokovnjakov pri obravnavi pacienta.

Psihoterapija, psihološka rehabilitacija in druge oblike psihološke pomoči:

- poznavanje oblik psihološke pomoči otrokom, mladostnikom in odraslim, ki ustrezajo obravnavanemu problemu in življenjskim okoliščinam pacienta,
- poznavanje indikacij in kontraindikacij za posamezne oblike psihološke pomoči,
- promocijske aktivnosti v dejavnosti varovanja zdravja delavcev in uporaba humanizacijskih ukrepov.

Psihološko raziskovanje:

- identifikacija in kritično ocenjevanje izsledkov raziskav,
- razumevanje kvalitativnih in kvantitativnih pristopov v kliničnopsihološkem raziskovanju,
- občutljivost za etične vidike raziskovanja.

Druge strokovna in osebna znanja ter spretnosti:

- poznavanje in raba etičnih načel pri kliničnopsihološkem delu,
- upoštevanje razmerja moči med strokovnjakom in pacientom ter razumevanje vpliva raznolikosti in socialnih neenakosti na posameznika,

- prepoznavanje in obvladovanje učinka lastnega vrednostnega sistema, osebnostnih lastnosti in čustvenih stanj na doživljanje in ravnanje pri kliničnopsihološkem delu,
- delo na ravni dosežene strokovne usposobljenosti in upoštevanje lastnih omejitev,
- skrb za stalno strokovno izpopolnjevanje,
- poznavanje načinov projektne dela,
- poznavanje izobraževalnih pristopov v javnem zdravju,
- poznavanje načinov komuniciranja z javnostjo,
- vključevanje v procese supervizije in intervizije.

## II. PROGRAM STROKOVNIH VSEBIN STROKOVNEGA IZPITA

### 2

Strokovne vsebine s področja psihološke dejavnosti v zdravstvu obsegajo:

- klinično psihologijo,
- psihopatologijo,
- zdravstveno psihologijo,
- kliničnopsihološko ocenjevanje,
- psihološko formulacijo problema,
- psihoterapijo, psihološko rehabilitacijo in druge oblike psihološke pomoči,
- psihološko raziskovanje in
- etična pravila.

## **5. Program pripravištva in strokovnega izpita za poklic ortotik in protetik/ortotičarka in protetičarka**

### I. STROKOVNA PODROČJA DEJAVNOSTI ORTOTIKE IN PROTETIKE

#### 1

Pripravnik se usposablja v časovnem obsegu pet in pol mesecev na področju ortotike in protetike. V tem času se:

- 12 tednov se opravlja obvezni del pripravištva,
- 10 tednov opravlja pripravnik na področju matične ustanove oziroma na področju, ki ga določi mentor.

Med pripravniškim delom pripravnik piše dnevnik, ki ga po opravljenem posameznem sklopu odda v pregled mentorju, ki ga podpiše. Dnevnik mora vsebovati praktične postopke dela kot so: funkcionalna ocena pacienta, primerna izbira medicinskega pripomočka, načrtovanje in izdelava oziroma prilagoditev medicinskega pripomočka in aplikacija medicinskega pripomočka in končna ocena oskrbe pacienta z medicinskim pripomočkom.

Strokovna področja pripravištva ortotike in protetike:

- iz področja strokovnih vsebin se pripravnik v času pripravištva obvezno vsaj 2 meseca skupaj usposablja na naslednjih ožjih strokovnih področjih:

ORTOTIKA:

ortotika spodnjih udov,  
 ortotika zgornjih udov ,  
 spinalna ortotika ,  
 obutvena ortotika,  
 aplikacija MP v lekarniški dejavnosti in  
 sedežna tehnologija.

## PROTETIKA

protetika spodnjih udov ,  
protetika zgornjih udov in  
silikonska tehnologija .

### II. PROGRAM STROKOVNIH VSEBIN STROKOVNEGA IZPITA

#### 2

Strokovne vsebine strokovnega izpita ortotike in protetike obsegajo:

- vrste protez za spodnje ude,
- vrste in delovanje posameznih skupin komponent protez za spodnje ude,
- vrste in značilnosti ležišč protez za spodnje ude,
- vrste in delovanje ortoz za spodnje ude,
- vrste in delovanje posameznih skupin komponent ortoz za spodnje ude,
- vrste in delovanje spinalnih ortoz,
- vrste in delovanje ortoz za zgornje ude,
- vrste in delovanje protez za zgornje ude,
- vrste protez za obraz,
- vrste in funkcije ortopedске obutve ter ortopedskih vložkov in značilnosti izdelave glede na različne patologije,
- vrste, delovanje in aplikacija serijskih produktov,
- vrste in prilagoditve pripomočkov s področja sedežne tehnologije,
- razumevanje samostojnega dela s pacientom s poudarkom na oceni funkcionalnega stanja pacienta in glede na njegovo zdravstveno stanje predlagan medicinski pripomoček,
- seznanitev s tržnimi zakonitostmi.

### 6. Program pripravništva in strokovnega izpita za poklic zobni protetik/zobna protetičarka

#### I. STROKOVNA PODROČJA DEJAVNOSTI ZOBNE PROTETIKE

##### 1.

Pripravnik se usposablja v časovnem obsegu pet in pol meseca na področju dejavnosti zobne protetike:

- 3,5 mesece opravlja pripravništvo na oddelku protetike ter
- 2 meseca na oddelku ortodontije. V primeru da posamezen laboratorij nima oddelka ortodontije je le ta dolžan kandidatu omogočiti pripravništvo v ustreznem laboratoriju.

Pripravnik se usposobi za opravljanje zobne protetike tako, da obvlada naslednja znanja in spretnosti:

- izdelava mavčnih modelov in študijskih modelov,
- izdelava reparatur, podložitev, readaptacij, voščenenih navoskov, provizorijev,
- izdelava šablon in griznih robnikov,
- fasetirane prevleke, mostički, kovinska in nekovinska porcelanska tehnika, empress,
- inleji, onleji iz različnih materialov in različnih tehnik,
- Cad – cam tehnologija – s pomočjo različnih programov izdelati kovinsko, zirkonijevo ali akrilatno konstrukcijo,
- implantologija – nadgradnja z različnimi materiali in postopki,
- izdelati totalne proteze in vlito bazo,
- izdelava griznih opornic,
- izdelava konusov, teleskopov, gredi ter pravilno nameščanje raznih povzil,
- galvanizacija izdelkov,
- lasersko varenje, lotanje, punktiranje,
- izdelava ortodontskih aparatov tudi bimaksilarnih aparatov,
- izdelava žičnih in lotanih aparatov
- izdelava nevidnih aparatov in priprava razrezov,

- izdelava različnih opornic, pozicionerjev,
- izdelava obturatorjev,
- izračun porabe materiala, stroškov, amortizacija in oblikovanje cene izdelka
- izpit iz varstva pri delu,
- izpit prve pomoči za zdravstvene delavce.

Opis dela kandidat opiše in slikovno prikaže v seminarski nalogi.

## II. PROGRAM STROKOVNIH VSEBIN STROKOVNEGA IZPITA

### 2

Strokovne vsebine s področja dejavnosti zobne protetike obsegajo:

- odtisni materiali in materiali za izdelavo in obdelavo zobotehničnih restavracij,
- načrtovanje zobno protetičnih restavracij,
- flemno protetična izdelava (tudi zahtevnih) protetičnih nadomestkov,
- fiksno protetična izdelava (tudi zahtevnih) protetičnih nadomestkov,
- izdelava kombiniranih protetičnih nadomestkov,
- galvanska tehnika,
- izdelava vlite baze,
- CAD- CAM izdelava protetičnih nadomestkov, poznavanje računalniških tehnologij,
- izdelava ortodontskih snemnih aparatov in modelov,
- izračun cene protetičnega ali ortodontskega nadomestka,
- poznavanje maksilo facialne tehnike,
- izdelava raznih reparatur.

## 7. Program pripravništva in strokovnega izpita za poklic delovni terapevt/delovna terapevtka

### I. STROKOVNA PODROČJA DEJAVNOSTI DELOVNE TERAPIJE

#### 1

Pripravnik se usposablja v časovnem obsegu pet in pol mesecev na področju dejavnosti delovne terapije:

- od tega najmanj en mesec v terciarni zdravstveni dejavnosti (dejavnost klinik in inštitutov)
- in najmanj en mesec v socialno varstvenih zavodih, pri izvajalcih zasebne zdravstvene dejavnosti ali v bolnišnicah, zdravstvenih domovih ali zdraviliščih.

Pripravnik se usposobi za opravljanje dejavnosti delovne terapije tako, da obvlada naslednja znanja in spretnosti na sledečih področjih:

Ocenjevanje in vrednotenje stanja uporabnika:

- pregled medicinske dokumentacije,
- anamneza,
- ocena telesnih funkcij, spretnosti in vzorcev izvajanja aktivnosti,
- ocena funkcijskih sposobnosti in delovanja posameznika pri vsakodnevni aktivnosti ADL (ODA – ožje dnevne aktivnosti),
- ocena funkcijskih sposobnosti v IADL (ŠODA- širše dnevne aktivnosti),
- ocena podporne tehnologije (pripomočki za izvajanje ADL, IADL),
- ocena okoljskih dejavnikov,
- dokumentiranje in vrednotenje rezultatov/izida delovne terapije.

Delovno terapevtska obravnava:

- za vzpostavljanje/izboljšanje/ohranjanje telesnih funkcij in struktur,
- za vzpostavljanje/izboljševanje/ohranjanje spretnosti (motorične, procesne, komunikacijske),
- za vzpostavljanje/izboljševanje/ohranjanje izvajanje ADL, IADL,
- delovno terapevtska prilagoditev ožjega in širšega življenjskega okolja za izvajanje aktivnosti.
- delovno terapevtsko svetovanje / zdravstveno vzgojno svetovanje/izobraževanje,
- preventivni programi -programi promocije zdravja in zdravega načina življenja,
- vodenje dokumentacije delovne terapije,
- samostojno delo in sodelovanje v timu.

## II. PROGRAM STROKOVNIH VSEBIN STROKOVNEGA IZPITA

### 2

Strokovne vsebine s področja delovne terapije obsegajo:

Opredelitev delovne terapije:

- teoretične vsebine, načela in prakso v delovni terapiji (razvoj, vrednote, raznovrstnost in edinstvenost, modeli in pristopi v delovnoterapevtski obravnavi).

Delovnoterapevtsko prakso:

- ocenjevanje v delovni terapiji,
- ocenjevalni inštrumenti na nivoju aktivnosti in sodelovanja, telesnih funkcij in struktur, standardizirani in nestandardizirani ocenjevalni inštrumenti za ocenjevanje dejavnikov okolja (fizičnega, socialnega in družbenega okolja)
- specifični ocenjevalni inštrumenti za področje poklicne in zaposlitvene rehabilitacije,
- specifični ocenjevalni inštrumenti za področje duševnega zdravja,
- specifični ocenjevalni inštrumenti za področje medicinskih pripomočkov.

Delovnoterapevtska obravnava:

- postavitve ciljev obravnave,
- izbira ustreznih pristopov in tehnik obravnave za paciente z nevrološkimi, mišično skeletnimi obolenji, boleznijo na področju duševnega zdravja, ter drugih nespecifičnih bolezni odraslih, otrok in mladostnikov,
- specifika vodene aktivnosti,
- prilagoditev načina izvedbe aktivnosti – prenos v okolje,
- izdelovanje pripomočkov in opornic za vzdrževanje funkcije, lažjo izvedbo aktivnosti,
- sodelovanje v zdravstvenem timu,
- strokovno dokumentiranje, vrednotenje rezultatov delovnoterapevtske obravnave,
- zaključna ocena in usmerjanje pacienta v skupnost),
- zdravstveno vzgojno in preventivno delo,
- osnove raziskovalnega dela.

### **8. Program pripravništva in strokovnega izpita za poklic radiološki inženir/radiološka inženirka**

#### I. STROKOVNA PODROČJA DEJAVNOSTI RADIOLOŠKE TEHNOLOGIJE

### 1

Pripravnik se usposablja v časovnem obsegu pet in pol mesecev na naslednjih področjih:

- dva meseca in pol (10 tednov) na področju radiološke diagnostične in interventne dejavnosti ter ultrazvočne diagnostike;
- mesec in pol (6 tednov) na področju radioterapevtske dejavnosti;
- mesec in pol (6 tednov) na področju nuklearnomedicinske diagnostike in terapije.

Vsebina dela na področju diagnostične in interventne radiologije ter ultrazvočne diagnostike:

Radiološki inženir – pripravnik spozna preiskovalne in diagnostične metode, tehnologijo, postopke varstva pred sevanji ter postopke za kontrolo kvalitete na naslednjih diagnostično terapevtskih področjih:

- skeletna diagnostika,
- torakalna diagnostika,
- abdominalna diagnostika,
- urološka diagnostika,
- ortopedska diagnostika,
- urgentna diagnostika z diagnostiko v operacijskih dvoranah,
- pediatrična diagnostika,
- mamografija,
- stomatološka diagnostika,
- ultrazvočna diagnostika
- kardiovaskularna in interventna radiologija,
- nevroradiologija,
- računalniška tomografija,
- magnetna resonanca.

Za pripravnika, ki je sprejet za opravljanje pripravništva v zdravstveno ustanovo, ki opravlja radiološko diagnostično in interventno radiologijo, da se za diagnostično in interventno radiologijo nameni 60 dni oziroma 75% časa. Podroben program po posameznih modalitetah določi mentor, ki pa mora pripravniku omogočiti, da spozna vsa naštetá področja, minimalno v obsegu 5 delovnih dni. V kolikor ustanova, kjer se opravlja pripravništvo izvaja ne razpolaga z vsemi modalitetami, mora pripravniku omogočiti, v sodelovanju z drugimi ustreznimi zdravstvenimi ustanovami, spoznavanje naštetih modalitet minimalno v obsegu 5 delovnih dni.

Pripravnik, ki opravlja pripravništvo v ustanovi, kjer se opravlja radiološka diagnostična in interventna radiologija mora v času pripravništva spoznati tudi osnove postopkov diagnostike, terapije in tehnologije na področju radioterapije in nuklearne medicine v obsegu 10 delovnih dni za vsako področje. Zdravstvena ustanova, kjer pripravnik opravlja pripravništvo, mu je dolžna, v sodelovanju z ustreznimi zdravstvenimi ustanovami, omogočiti spoznavanje navedenih področjih v predlaganem obsegu.

Vsebina dela na področju radioterapije:

Radiološki inženir – pripravnik spozna radioterapevtske metode in tehnologijo, postopke varstva pred sevanji in postopke kontrole kvalitete na naslednjih terapevtskih področjih:

- teleradioterapija
- brahiterapija
- planiranje in dozimetrija

Za pripravnika, ki je sprejet za opravljanje pripravništva v zdravstveno ustanovo, ki opravlja dejavnost radioterapije, da se za področje radioterapije nameni 60 dni oziroma 75% časa. Podroben program po posameznih modalitetah določi mentor, ki pa mora pripravniku omogočiti, da spozna vsa naštetá področja.

Pripravnik, ki opravlja pripravništvo v zdravstveni ustanovi, kjer se opravlja radioterapevtska dejavnost, mora v času pripravništva spoznati tudi osnove radiološke diagnostične in interventne radiologije ter nuklearne medicine v obsegu 10 delovnih dni za vsako področje. Zdravstvena ustanova, kjer pripravnik opravlja pripravništvo, mu je dolžna, v sodelovanju z ustreznimi zdravstvenimi ustanovami, omogočiti spoznavanje navedenih področjih v predlaganem obsegu.

Vsebina dela na področju nuklearnomedicinske diagnostike in terapije:

Radiološki inženir – pripravnik spozna preiskovalne in terapevtske metode in postopke, tehnologijo, postopke varstva pred sevanji in postopke kontrole kvalitete na naslednjih diagnostičnih in terapevtskih področjih:

- radiofarmacija
- statične nuklearnomedicinske preiskave
- dinamične nuklearnomedicinske preiskave
- tomografske preiskave
- PET in SPECT CT
- nuklearnomedicinska endokrinologija
- nuklearnomedicinska radioterapija

Za pripravnika, ki je sprejet za opravljanje pripravništva v zdravstveno ustanovo, ki opravlja dejavnost na področju nuklearne medicine, da se za področje nuklearne medicine nameni 60 dni oziroma 75% časa. Podroben program po posameznih modalitetah določi mentor, ki pa mora pripravniku omogočiti, da spozna vsa naštetá področja.

Radiološki inženir – pripravnik, ki opravlja pripravništvo v zdravstveni ustanovi, kjer se opravlja nuklearnomedicinska dejavnost, mora v času pripravništva spoznati tudi osnove radiološke diagnostične in interventne radiologije in radioterapije v obsegu 10 delovnih dni za vsako področje. Zdravstvena ustanova, kjer pripravnik opravlja pripravništvo, mu je dolžna, v sodelovanju z ustreznimi zdravstvenimi ustanovami, omogočiti spoznavanje navedenih področjih v predlaganem obsegu.

## II. PROGRAM STROKOVNIH VSEBIN STROKOVNEGA IZPITA

Strokovne vsebine s področja radiološke tehnologije obsegajo:

- diagnostično in terapevtsko radiologijo,
- radioterapijo,
- nuklearnomedicinsko diagnostiko in terapijo,
- varstvo pred ionizirajočimi sevanji.

Pripravnik mora pokazati teoretično in praktično znanje, da je sposoben opravljati dela in naloge na strokovnem področju, odločati in ukrepati ter delovati na interdisciplinarnem področju.

Vsebina:

- tehnologija, preiskovalne in terapevtske metode na področju diagnostične in intervencijske radiologije ter ultrazvočne diagnostike, kontrola kvalitete in ukrepi za varstvo pred ionizirajočimi sevanji na tem področju,
- tehnologija, planiranje, terapevtske metode na področju teleradioterapije in brahiterapije, kontrola kvalitete in ukrepi za varstvo pred ionizirajočimi sevanji na tem področju,
- tehnologija, priprava radiofarmakov, preiskovalne in terapevtske metode na področju nuklearnomedicinske diagnostike, kontrola kvalitete in ukrepi za varstvo pred ionizirajočimi sevanji na tem področju.

### **9. Program pripravništva in strokovnega izpita za poklic fizioterapevt/fizioterapevtka**

#### I. STROKOVNA PODROČJA FIZIOTERAPEVTSKE DEJAVNOSTI

1

Pripravnik se usposablja v časovnem obsegu pet in pol mesecev na strokovnih področjih fizioterapevtske dejavnosti, od tega dva meseca in pol na naslednjih področjih:

- fizioterapija v osnovni zdravstveni dejavnosti (javni zavodi in zasebne fizioterapevtske ambulante): od 2 do 3 tedne,
- fizioterapija v bolnišnični dejavnosti in specialistični ambulantni dejavnosti: od 2 do 3 tedne,
- fizioterapija v dejavnosti klinik in inštitutov: od 2 do 3 tedne,

- fizioterapija v zdraviliški dejavnosti ter socialnih, specialnih in drugih zavodih (izbirno): 2 tedna.

Pripravnik opravlja pripravništvo na večini izmed naslednjih strokovnih področij:

- mišično skeletna fizioterapija,
- kardiorespiratorna fizioterapija,
- nevrofizioterapija,
- fizioterapija pri starejših,
- fizioterapija za zdravje žensk ter
- fizioterapija za promocijo zdravja in preventive.

Pri opravljanju fizioterapevtske dejavnosti se usposobi za samostojno izvajanje strokovnega dela in sprejemanje odločitev ter poglobi svoje znanje, spretnosti in poklicne veščine iz naslednjih vsebin:

- sposobnost ustnega in pisnega komuniciranja ter strokovnega izražanja in razumevanje medicinskih ter fizioterapevtskih izrazov,
- ocenjevanje, vrednotenje in dokumentiranje stanja uporabnika ter rezultatov oziroma izida fizioterapije,
- določanje ciljev, načina izvedbe fizioterapevtske obravnave oziroma preventive,
- preventivna dejavnost za preprečevanje nastanka poklicnih bolezni in telesnih posledic povezanih z delom na delovnem mestu, poškodbami in drugimi okvarami,
- ocenjevanje, vrednotenje in dokumentiranje lastnega dela,
- svetovanje, zdravstvena vzgoja in programi promocija zdravja za zdrav način življenja,
- razumevanj in spremljanje/upoštevanje raziskovalne metodologije ter na dokazih podprte fizioterapije,
- poznavanje priporočil in kliničnih smernic na področju fizioterapevtske dejavnosti.

## II. PROGRAM STROKOVNIH VSEBIN STROKOVNEGA IZPITA

### 2

Pripravnik mora dokazati, da se je po končanem pripravništvu izobrazil in usposobil za samostojno opravljanje fizioterapevtske obravnave na večini strokovnih področij: mišično skeletne fizioterapije, kardiorespiratorne fizioterapije, nevrofizioterapije, fizioterapije pri starejših, fizioterapije za zdravje žensk ter promocije zdravja in preventive v skladu kompetencami in etičnimi načeli poklica fizioterapevt ter temeljnimi standardi za fizioterapevtske stroko in prakso.

Vsebina:

- splošno znanje (temeljno teoretično medicinsko znanje za razumevanje fizioloških procesov delovanj ter fizioterapevtske dejavnosti in izrazoslovja, komunikacija (sposobnost ustnega in pisnega izražanja ter sposobnost komunikacijskih veščin za delo z različnimi skupinami uporabnikov), potrebe stalnega poklicnega razvoja in vseživljenjskega učenja (osebni načrt strokovnega razvoja), osnove raziskovalne metodologije in z dokazili podprte fizioterapije, poznavanje priporočil in kliničnih smernic),
- cikel ocenjevanj (zbiranje podatkov o uporabniku in njegovi težavi, upoštevanje strokovnih mnenj, upoštevanje priporočil in kliničnih smernic, standardizirana merilna orodja in lestvice za oceno stanja ter sprememb stanja uporabnika, ocena uspešnosti, analiza podatkov);
- cikel terapij (postavitev ciljev fizioterapije, podatki o izboru učinkovitih fizioterapevtskih postopkov, načrtovanje in izvedba fizioterapije ali fizioterapije v preventivi, nadaljevanje fizioterapije drugje ali zaključek obravnave, analiza podatkov);
- sodelovanje z uporabnikom (sporazumevanje, spoštovanj posameznika, sodelovanje s postopki in soglašanje ter usmerjanje v nadaljnje obravnave);
- sporazumevanje, poročanje in prenos znanja skrbnikom, svojcem, drugim strokovnjakom v zdravstvenem timu;
- vrednotenje, dokumentacija in hranjenje dokumentacije, med in po končani terapiji;
- promocija zdravja, varnega dela in varnega okolja za fizioterapevtsko obravnavo (vzgoja za zdravje, varnost in preventivo).

## **10. Program pripravnštva in strokovnega izpita za poklic sanitarni inženir/sanitarna inženirka**

### I. STROKOVNA PODROČJA DEJAVNOSTI SANITARNEGA INŽENIRSTVA

#### 1

Pripravnik se usposablja v časovnem obsegu pet in pol mesecev na področju dejavnosti sanitarnega inženirstva:

- javno zdravje v obsegu dveh mesecev,
- okoljsko zdravje v obsegu dveh in pol mesecev,
- upravno nadzorstvo v obsegu enega meseca.

Predvidene vsebine dela na področju javnega zdravja:

- metodološki pristopi ocenjevanja na področju javnega zdravja,
- epidemiološko poizvedovanje in opazovanje terena,
- laboratorijske preiskave,
- preprečevanje, spremljanje in obvladovanje nalezljivih in nenalezljivih bolezni,
- obvladovanje bolnišničnih okužb,
- programi in ukrepi na področju varovanja zdravja oziroma krepitev zdravega življenjskega sloga,
- ravnanje v primeru izrednih razmer.

Predvidene vsebine dela na področju okoljskega zdravja:

- metodološki pristopi na področju okoljskega zdravja,
- higiena objektov in procesov,
- higiena živil, pitne vode, kozmetičnih proizvodov in predmetov splošne rabe,
- dobre prakse,
- površinske, kopalne in podtalne vode,
- ravnanje z nevarnimi snovmi, odpadki in odpadno vodo,
- laboratorijske preiskave na področju zdravja, okolja in hrane,
- obvladovanje okoljskih dejavnikov tveganja,
- obvladovanje škodljivcev,
- spremljanje emisijskega in imisijskega stanja kakovosti zraka.

Predvidene vsebine dela na področju upravnega nadzorstva:

- izvedba celotnega upravnega postopka od uvedbe do upravne odločitve,
- ugotavljanje dejanskega higiensko-tehničnega stanja v posameznih objektih, za katere je pristojna posamezna inšpekcija,
- izdajanje sklepov po Zakonu o splošnem upravnem postopku,
- izdajanje odločb o potrebnih sanacijskih ukrepih ob ugotovljenih pomanjkljivostih na področjih, za katere je pristojna posamezna inšpekcija,
- ukrepanje v primeru storjenih prekrškov in kaznivih dejanj,
- sodelovanje z drugimi upravnimi

### II. PROGRAM STROKOVNIH VSEBIN STROKOVNEGA IZPITA

Strokovne vsebine s področja sanitarnega inženirstva obsegajo:

- higiena v različnih okoljih in okoliščinah,
- splošne in specifične higiensko-epidemiološke težave in njihovo reševanje,
- človek in okolje, načela ekologije in ekosistemi,
- dejavniki tveganja pri nastanku bolezni (vzrok – posledica – ukrep),
- izvajanje upravnega nadzora z namenom ocene dejanskega stanja okolja, objektov in procesov, ki so pod zdravstveno-ekološkim nadzorom,
- obvladovanje različnih higienskih režimov (npr.: obvladovanje različnih higienskih režimov, kot so osebna higiena, varnost in zdravje pri delu, prehrana, higiena bivanja, higiena živil, komunalna

- higiena (preskrba s pitno vodo, ravnanje z odpadnimi in nevarnimi snovmi ter odpadnimi vodami, varovanje zraka, tal in voda), šolska in predšolska higiena, bolnišnična higiena, higiena v izrednih razmerah),
- ocena življenjskega sloga in/ali prehrane (npr. športnika, delavca itd.),
  - bivalno in delovno okolje človeka, postopki ugotavljanja in merjenja posameznih parametrov glede na normativne vrednosti in priznane metode dela,
  - tehnološke in inženirske rešitve ter znanja s področja varovanja voda in vodnih objektov, ravnanje in gospodarjenje z odpadnimi in nevarnimi snovmi, varstvo zraka, živil in predmetov splošne rabe,
  - urejanje prostora (proces načrtovanja in izrabe, lokacija, zgradba, konstrukcijski sklopi, materiali, zakonodajne zahteve),
  - epidemiološka metoda dela in praktična uporaba le-te,
  - epidemiološko preučevanje bivalnega in delovnega okolja,
  - oblika in možnost preprečevanja nalezljivih in nenalezljivih bolezni,
  - vloga mikroorganizmov v različnih okoljih, metode za dokazovanje navzočnosti mikroorganizmov in metode za njihovo odstranjevanje,
  - raziskovalno delo v epidemiologiji okolja (pristop, metode, raziskovalno delo),
  - obvladovanje novo porajajočih se tveganj.

## **11. Program pripravništva in strokovnega izpita za poklic ustni higienik/ustna higieničarka**

### I. STROKOVNA PODROČJA DEJAVNOSTI USTNE HIGIENE

#### 1

Pripravnik se usposablja v časovnem obsegu pet in pol mesecev na področju dejavnosti ustne higiene, in sicer:

- opravlja posamezne naloge pod vodstvom mentorja ali drugega za to določenega strokovnega sodelavca, in sicer:
- 70 opravljenih zapisov anamneze in kliničnih pregledov pacientov,
- pri 70 pacientih opravljena motivacija in pouk ter preverjanje ustne higiene z zapisom indeksa plaka in sulkusne krvavitve,
- luščenje zobnih oblog in glajenje korenin pri 70 pacientih z znaki vnetja obzobnih tkiv,
- izvedba topikalne fluorizacije pri 10 pacientih,
- izvedba 10 zalivanj fisur za preventivo zobne gnilobe,
- obravnava posamezna vprašanja na konzultacijah z mentorjem,
- proučuje literaturo in predpisano gradivo za posamezno vsebinsko področje ter druga gradiva, ki so določena s programom pripravnikovega dela,
- se udeležuje izobraževalnih oblik, ki so organizirane posebej za pripravnike,
- se udeležuje izobraževalnih oblik s posameznih strokovnih področij.

Pripravnik se usposobi za opravljanje aktivnosti ustne higiene vseh skupin prebivalstva v različnih življenjskih obdobjih in stanjih, in sicer:

- načrtuje, pripravi, izvede in preveri lastno delo,
- sodeluje s sodelavci v zobozdravstvenem timu in drugimi strokovnjaki,
- uporablja strokovno terminologijo, se sporazumeva v enem tujem jeziku,
- uporablja sodobno informacijsko-komunikacijsko tehnologijo,
- sodeluje v negovalnem zobozdravstvenem timu za dejavnost ustne higiene in pri usklajevanju dela podpornih služb,
- izpolnjuje zobozdravstveno in drugo dokumentacijo,
- evidentira, naroča in shranjuje material za izvajanje ustne higiene,
- vzdržuje zobozdravstvene pripomočke, delovna orodja, inštrumente, aparate in okolje,
- zagotavlja kakovost dejavnosti ustne higiene, varnosti lastnega dela v skladu s strokovno doktrino,
- razvija podjetne lastnosti, spretnosti in vedenje,
- racionalno rabi energijo, material in čas,
- varuje zdravje in okolje, odgovarja za lastno varnost in varnost drugih,
- izvaja ustno higieno posameznika v različnih življenjskih obdobjih in stanjih,

- nudi pomoč pacientu pri izvajanju ustne higiene,
- izvaja preventivne, diagnostične in kurativne terapevtske postopke ustne higiene,
- evidentira, vodi, spremlja in oceni podatke o stanju zob in dlesni pacientov,
- nudi prvo medicinsko pomoč,
- organizira in sodeluje v procesu formalnega in neformalnega izobraževanja in usposabljanja.

## II. PROGRAM STROKOVNIH VSEBIN STROKOVNEGA IZPITA

### 2

Strokovne vsebine s področja ustne higiene obsegajo:

- pomen oralnega zdravja za posameznika, skupnost in družbo (pospeševanje in varovanje oralnega zdravja, odgovornost za zdravje v skladu z nacionalno strategijo zobozdravstvenega varstva),
- razvoj ustne higiene: zgodovina poklica ustni higienik/ustna higieničarka pri nas in v svetu,
- ustno higieno kot sestavni del zobozdravstvenega varstva,
- organizacijo dejavnosti ustne higiene in vloga ustnega higienika/ustne higieničarke v zobozdravstvenem timu,
- načrtovanje, pripravo, izvedbo in preverjanje lastnega dela,
- sodelovanje s sodelavci v zobozdravstvenem timu ter drugimi strokovnjaki,
- sodelovanje v negovalnem zobozdravstvenem timu za dejavnost ustne higiene in pri usklajevanju dela podpornih služb,
- izpolnjevanje zobozdravstvene in druge dokumentacije,
- evidentiranje, naročanje in shranjevanje materiala za izvajanje ustne higiene,
- vzdrževanje zobozdravstvenih pripomočkov, delovnih orodij, inštrumentov,
- izvajanje ustne higiene posameznika v različnih življenjskih obdobjih in stanjih,
- pomen zob, obzobnih tkiv in ustne votline,
- vpliv sistemskih bolezni na oralno zdravje,
- svetovanje in vzgoja o ustni higieni vsem skupinam prebivalstva,
- dietetično svetovanje o bolezni zob in ustne votline,
- luščenje zobnih oblog,
- glajenje zobnih korenin,
- poliranje zob, beljenje zob,
- topikalna fluorizacija,
- zalivanje fisur na zobeh,
- intraoralne rentgenske posnetke,
- pomoč pacientu pri izvajanju ustne higiene,
- preventivne, diagnostične in kurativne terapevtske postopke ustne higiene,
- evidentiranje, vodenje, spremljanje in ocenjevanje podatkov o stanju zob in dlesni pacientov,
- organizacijo in sodelovanje v procesu formalnega in neformalnega izobraževanja in usposabljanja,
- ergonomska načela pri ustni higieni,
- preprečevanje okužb.

## **12. Program pripravništva in strokovnega izpita za poklic socialni delavec v zdravstveni dejavnosti**

### I. STROKOVNA PODROČJA DEJAVNOSTI SOCIALNEGA DELA V ZDRAVSTVENI DEJAVNOSTI

#### 1

Pripravnik se usposablja v časovnem obsegu pet in pol mesecev na področju dejavnosti socialnega dela v zdravstveni dejavnosti:

- Prva dva meseca pri delodajalcu oziroma pri glavnem mentorju. V primeru, da je nadzorni mentor izven matične ustanove, vse dni v tednu.

- Najmanj en mesec kroženja izven matične ustanove pri izvajalcih, ki opravljajo socialno delo v okviru zdravstvene dejavnosti (primarna zdravstvena dejavnost, sekundarna zdravstvena dejavnost, terciarna zdravstvena dejavnost, javno zdravje), od tega pri posameznem izvajalcu najmanj tri dni v tednu.
- Najmanj deset dni kroženja pri izvajalcih, ki opravljajo delo na področju socialnega varstva.
- Kroženje se načrtuje individualno z upoštevanjem potreb in usmeritev posameznega pripravnika.

Namen usposabljanja:

- usmerjeno praktično usposabljanje za opravljanje samostojnega strokovnega dela na področju socialnega dela v zdravstveni dejavnosti,
- sistematično vključevanje v delovni proces ter obenem načrtno izpopolnjevanje veščin in tehnik potrebnih za opravljanje delovnih nalog in samostojnega strokovnega dela za socialno delo v zdravstveni dejavnosti.

Vsebine pripravniškega usposabljanja:

- v okviru splošnega dela se bo pripravnik seznanil:
  - o z osnovami zdravstvenega varstva in zdravstvenega zavarovanja,
  - o z organiziranostjo in financiranjem zdravstvene dejavnosti,
  - o z mrežo izvajalcev dejavnosti zdravstvenega in socialnega varstva ter z njihovimi javnimi pooblastili,
  - o s pravicami, vlogo in položajem pacienta pri zagotavljanju in izbiri storitev,
  - o s širšim področjem socialnega varstva, pojmovanjem in uresničevanjem socialne politike ter z ukrepi za zagotavljanje socialne varnosti v državi,
  - o z opredelitvijo in vlogo posamezne stroke v zdravstveni dejavnosti, ter s pravicami, obveznostmi in pristojnostmi strokovnega delavca na področju socialnega varstva,
  - o z značilnimi strokovnimi postopki in delovnimi metodami socialnega dela.,
  - o z delovno zakonodajo.

V okviru splošnega dela se bo pripravnik udeležil usposabljanja o varnosti in zdravju pri delu in varstvu pred požarom.

- v okviru posebnega dela, ki se nanaša na strokovne vsebine poklicnega področja bo pripravnik spoznal:
  - o mreže izvajalcev, vrste storitev in javnih pooblastil na področju zdravstvene dejavnosti,
  - o zakonodajno ureditev področja socialne varnosti ter zagotavljane pravic iz socialnega in zdravstvenega varstva,
  - o mreže izvajalcev, vrste storitev in javnih pooblastil na področju socialnega varstva,
  - o strokovne pristope, veščine in tehnike potrebne za opravljanje samostojnega strokovnega dela socialnega dela v zdravstvu,
  - o pristope celostne obravnave, sodelovanje in koordinacija med izvajalci v sistemu zdravstvenega in socialnega varstva,
  - o vzpostavitev delovnega odnosa s pacienti in njihovimi svojci,
  - o skrb za razvoj strokovnih aktivnosti,
  - o vodenje dokumentacije in priprava poročil.

## II. PROGRAM STROKOVNIH VSEBIN STROKOVNEGA IZPITA

### 2

Strokovne vsebine s področja socialnega dela v zdravstveni dejavnosti obsegajo:

- Pogovor v socialnem delu:
- Zbiranje in analiza socialno anamnestičnih podatkov, seznanitev z možnimi viri pomoči in svetovanje pri izbiri ustreznih strategij reševanja stisk in težav pacienta.
  
- Koordinacija obravnave interno:
- Koordinacija aktivnosti znotraj zdravstvenega zavoda.
  
- Koordinacija obravnave eksterno:
- Koordinacija aktivnosti med ustanovami v mreži zdravstvenega in socialnega varstva ter drugimi zunanjimi strokovnimi institucijami.
  
- Timsko delo:
- Multidisciplinarna in interdisciplinarna obravnava znotraj ali zunaj zdravstvenega zavoda, organizacija in koordinacija timskega sestanka znotraj ali zunaj zdravstvenega zavoda.
  
- Terensko delo:
- Socialna obravnava pacienta na terenu, skupnostno socialno delo, nadzorovana obravnava.
  
- Socialno delo s skupino:
- Svetovalno delo s pacienti in pomembnimi drugimi.
  
- Zapisovanje in dokumentiranje.
  
- Izobraževanje in kakovost:
- Interno in eksterno usposabljanje za izvajanje delovnih nalog.
  
- Etična pravila.

### **13. Program pripravništva in strokovnega izpita za poklic tehnik zdravstvene nege/tehnica zdravstvene nege**

#### I. STROKOVNA PODROČJA DEJAVNOSTI TEHNIKA ZDRAVSTVENE NEGE

##### 1

Pripravnik se usposablja v časovnem obsegu pet in pol mesecev na področju dejavnosti zdravstvene nege v zdravstveni dejavnosti, in sicer:

- 1,5 meseca pri delodajalcu,
- 1,5 meseca na področju kirurške dejavnosti, od tega vsaj 1/3 časa na oddelku kirurške prve pomoči,
- 1,5 meseca na področju internistične dejavnosti, od tega vsaj 1/3 na oddelku internistične prve pomoči,
- 1 mesec na področju, ki ga v povezavi z bodočim delovnim področjem izbereta delodajalec in kandidat.

Področje kirurške dejavnosti:

Pripravnik se usposobi za izvajanje kirurške zdravstvene nege na naslednjih strokovnih področjih:

- sodelovanje in sprejem kirurškega pacienta (nujni in načrtovani),
- priprava pacienta na operacijo, endoskopski poseg,
- priprava posteljne enote za operiranca,
- zdravstvena nega pacienta po operaciji,
- opazovanje pacienta za preprečevanje zgodnjih in poznih pooperativnih zapletov,
- zdravstvena nega pacienta z različnimi dreni,
- oskrba rane,
- zdravstvena nega pacienta s stomo,
- zdravstvena nega pacienta z ekstenzijo,
- zdravstvena nega pacienta s terapevtsko imobilizacijo,

- zdravstvena nega pacienta s poškodbo ali obolenjem hrbtenice.

Področje internistične dejavnosti:

Pripravnik se usposobi za izvajanje internistične zdravstvene nege na najmanj enem od naslednjih strokovnih področij:

- zdravstvena nega pacienta z boleznimi srca in ožilja,
- zdravstvena nega pacienta z boleznimi dihal,
- zdravstvena nega pacienta z boleznimi prebavil,
- zdravstvena nega pacienta z boleznimi izločal,
- zdravstvena nega pacienta z revmatičnimi obolenji,
- zdravstvena nega pacienta s krvnimi obolenji,
- zdravstvena nega pacienta s sladkorno boleznijo.

Področje prve pomoči:

Pripravnik se usposobi za izvajanje prve pomoči na naslednjih strokovnih področjih:

- triaža poškodovancev in nenadno obolelih, v okviru prve pomoči,
- različni načini ustavljanja krvavitve, obvezovanje,
- prva pomoč pri šoku,
- prva pomoč pri nezavestnem poškodovancu,
- imobilizacija poškodb in prevoz ponesrečenca,
- prva pomoč pri opeklinah,
- prva pomoč pri utopitvah,
- prva pomoč pri zastrupitvah,
- temeljni postopki oživljanja.

Področje pacientovih pravic:

Pripravnik spozna izvajanje pacientovih pravic:

- pravica do dostopa do zdravstvene oskrbe in zagotavljanja preventivnih storitev,
- pravica do enakopravnega dostopa in obravnave pri zdravstveni oskrbi,
- pravica do proste izbire zdravnika in izvajalca zdravstvenih storitev,
- pravica do primerne, kakovostne in varne zdravstvene oskrbe,
- pravica do spoštovanja pacientovega časa,
- pravica do obveščeniosti in sodelovanja,
- pravica do samostojnega odločanja o zdravljenju,
- pravica do vnaprej izražene volje,
- poseben način uveljavljanja pravic pacientov, ki niso sposobni odločanja o sebi,
- pravica do preprečevanja in lajšanja trpljenja,
- pravica do drugega mnenja,
- pravice do seznanitve z zdravstveno dokumentacijo,
- pravica do varstva zasebnosti in varstva osebnih podatkov,
- pravica do obravnave kršitev pacientovih pravic in
- pravico do brezplačne pomoči pri uresničevanju pacientovih pravic.

Področje izbirnih vsebin, ki jih z bodočim delovnim področjem izbereta delodajalec in pripravnik

Zdravstvena nega otrok in žensk:

Pripravnik se usposobi za izvajanje zdravstvene nege otrok in žensk (strokovne vsebine in obseg izbere mentor glede na potrebe in možnosti delodajalca) na naslednjih strokovnih področjih:

- zdravstvena nega novorojenčka (dojenje, zdravstvena nega nedonošenčka, zdravstvena nega po porodnih poškodbah in prirojenih anomalijah),
- zdravstvena nega ženske po porodu,
- zdravstvena nega ženske po carskem rezu,
- zdravstvena nega ženske po ginekološki operaciji,
- zdravstvena nega dojenčka (umetna prehrana otroka in hranjenje otroka),
- zdravstvena nega otroka z akutnimi in kroničnimi obolenji prebavil,
- zdravstvena nega otroka z boleznimi dihal,
- zdravstvena nega otroka z visoko temperaturo in motnjami zavesti ter krči,
- zdravstvena nega otroka z boleznimi izločal,

- zdravstvena nega otroka z revmatičnimi obolenji,
- zdravstvena nega otroka z diabetesom tipa I,
- zdravstvena nega otroka z duševnimi in telesnimi motnjami v razvoju,
- poznavanje vloge vključevanja staršev, vzgojiteljev in učiteljev v zdravstveno nego otrok in igra ter skrb za igrače.

Zdravstvena nega pacienta z duševnim obolenjem:

Pripravnik se usposobi za izvajanje zdravstvene nege pacienta z duševnim obolenjem (strokovne vsebine in obseg izbire mentor glede na potrebe in možnosti delodajalca) na naslednjih strokovnih področjih:

- razvoj zdravstvene nege pacienta z duševnim obolenjem v Republiki Sloveniji,
- model zdravstvene nege glede na duševno zdravje in bolezni v okviru duševnega zdravja,
- pravice pacienta z duševnim obolenjem,
- krizne intervencije,
- psihosomatske bolezni in zdravstvena nega,
- motnje zaznavanja, motnje razpoloženja,
- samodestruktivno vedenje,
- vrste zdravljenja duševnih bolezni in posebnosti psihiatrične zdravstvene nege.

Zdravstvena nega pacienta z nalezljivo boleznijo:

Pripravnik se usposobi za izvajanje zdravstvene nege pacienta z nalezljivo boleznijo (strokovne vsebine in obseg izbire mentor glede na potrebe in možnosti delodajalca) na naslednjih strokovnih področjih:

- značilnosti nalezljivih bolezni, diagnoza in zdravljenje, s poudarkom na znakih, pomembnih za triažo pri pregledu, sprejemu in hospitalizaciji pacienta,
- obvezna cepljenja v različnih starostnih obdobjih,
- zdravstvena nega pri boleznih, ki se prenašajo s kapljično okužbo,
- zdravstvena nega pri boleznih, ki se prenašajo preko prebavil,
- zdravstvena nega pri boleznih, ki se prenašajo s krvjo in telesnimi izločki,
- zdravstvena nega pri boleznih, ki se prenašajo z okuženih živali,
- zdravstvena nega pacienta v izolaciji,
- zdravstvena nega pacienta z vročinskimi stanji.

Zdravstvena nega »onkološkega« pacienta:

Pripravnik se usposobi za izvajanje zdravstvene nege "onkološkega pacienta" (strokovne vsebine in obseg izbire mentor glede na potrebe in možnosti delodajalca) na naslednjih strokovnih področjih:

- Evropski kodeks proti raku,
- sumljivi opozorilni znaki za nastanek raka,
- zdravstvena nega pacienta, ki prejema terapijo s citostatiki,
- zdravstvena nega pacienta, ki se obseva,
- vloga tehnika zdravstvene nege/tehnic zdravstvene nege pri pacientu z bolečino,
- samopregledovanje dojk,
- samopregledovanje mod.

Zdravstvena nega starostnikov:

Pripravnik se usposobi za izvajanje zdravstvene nege starostnika (strokovne vsebine in obseg izbire mentor glede na potrebe in možnosti delodajalca) na naslednjih strokovnih področjih:

- posebnosti zdravstvene nege starostnika, povezane s telesnimi in duševnimi spremembami,
- skrb za varnost starostnika,
- izvajanje življenjskih dejavnosti v povezavi s socialnim okoljem starostnika.

## II. PROGRAM STROKOVNIH VSEBIN STROKOVNEGA IZPITA

Strokovne vsebine s področja dejavnosti poklica tehnik zdravstvene nege/tehničar zdravstvene nege obsegajo:

- razvoj zdravstvene nege,
- zdravstveno nego kot sestavni del zdravstvenega varstva in vloga tehnik zdravstvene nege/tehničar zdravstvene nege v negovalnem in zdravstvenem timu,
- uporabo Kodeksa etike medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije pri izvajanju zdravstvene nege in upoštevanju pacientovih pravic,
- poznavanje zdravstvene dokumentacije,
- urejenost in zaščita zdravstvenih delavcev pri delu,
- sprejem, premestitev in odpust pacienta iz bolnišnice,
- postopke čiščenja, razkuževanja (dezinfekcije) in sterilizacije,
- načine preprečevanja bolnišničnih okužb,
- izvajanje zdravstvene nege po življenjskih aktivnostih Virginie Henderson (pomoč pri dihanju, pomoč pri pitju in hranjenju pacienta, poznavanje dietne hrane in dostava hrane, namestitev pacienta v terapevtske in diagnostične položaje, pomoč pacientu pri izločanju seča in blata, poznavanje vrst in stopenj nehotenega uhajanja seča in blata (inkontinence) in namenska uporaba pripomočkov, odvzem in odpošiljanje materiala na diagnostične preiskave (urin, blato, izpljunek, brisi, izbruhana masa), skrb za osebno higieno pacienta, skrb za spanje, skrb za varnost pacienta, skrb za pacientovo razvedrilo in dobro počutje, komunikacija s pacientom, zdravstvena nega umirajočega in oskrba umrlega),
- opazovanje, merjenje in beleženje vitalnih znakov,
- antropometrične meritve,
- poznavanje pravil shranjevanja zdravil,
- aplikacijo zdravil in poznavanje stranskih učinkov zdravil.

#### **14. Program pripravništva in strokovnega izpita za poklic bolničar-negovalec/bolničarka-negovalca:**

##### **I. STROKOVNA PODROČJA DEJAVNOSTI BOLNIČARJA NEGOVALCA**

###### **1**

Pripravnik se pet mesecev in pol usposablja na področju dejavnosti bolničarja negovalca, in sicer:

- 4 mesece na stanovanjsko negovalnem področju, kjer se izvaja institucionalno varstvo starejših oziroma pomoč posamezniku in družini na domu (glede na strukturo socialnovarstvene ustanove),
- 1,5 meseca na področju oskrbe obolelih z demenco oziroma tistih oskrbovancev, ki potrebujejo 24-urni nadzor in vodenje.

Pripravnik pridobiva znanja in veščine za opravljanje del in nalog, ki jih opredeljuje poklic bolničar - negovalec:

- dihanje in krvni obtok: nameščanje uporabnika v različne položaje za lažje dihanje in preprečevanje aspiracije, opazovanje dihanja,
- prehranjevanje in pitje: priprava uporabnika in okolja na hranjenje in pitje, razdeljevanje hrane/napitkov/prehranskih dodatkov, pomoč pri hranjenju in pitju ter hranjenje uporabnika, ki nima motenj požiranja, beleženje tekočinske bilance,
- izločanje in odvajanje: spodbujanje, usmerjanje in izvajanje pomoči in oskrbe pri aktivnosti izločanje in odvajanje uporabnika in higiensko vzdrževanje pripomočkov v zvezi z izločanjem in odvajanjem, zbiranje, opazovanje in merjenje izločkov,
- gibanje in ustrezna lega: spodbujanje, usmerjanje in izvajanje pomoči in oskrbe pri aktivnosti gibanja in ustrezne lege uporabnika, nameščanje in premeščanje uporabnika z uporabo pripomočkov/brez pripomočkov v ustrezne položaje, spremljanje in prevoz uporabnika,
- spanje in počitek: spodbujanje, usmerjanje in izvajanje pomoči in oskrbe pri aktivnosti spanje in počitek pri uporabniku, priprava uporabnika in okolja na spanje in počitek, odstranjevanje dejavnikov, ki motijo spanje in ukrepanje ob odstopanjih od normalnega ritma spanja,

- oblačenje in slačenje: spodbujanje, usmerjanje in izvajanje pomoči in oskrbe pri aktivnosti oblačenje in slačenje pri uporabniku in izbira ter zagotavljanje ustreznega osebnega perila in obutve, ravnanje s čistim in umazanim perilom ter zagotavljanje zasebnosti pri oblačenju in slačenju,
- vzdrževanje telesne temperature: spodbujanje, usmerjanje in izvajanje pomoči in oskrbe pri aktivnosti vzdrževanje normalne telesne temperature pri uporabniku, merjenje telesne temperature (timpano, aksilarno in na čelu - brezkontaktno).
- osebna higiena in urejenost: spodbujanje, usmerjanje in izvajanje pomoči in oskrbe pri aktivnosti osebna higiena in urejenost uporabnika, opazovanje stanja kože in vidnih sluznic. Preprečevanje, prepoznavanje in obravnava zapletov pri osebni higieno in urejenosti, skrb za uporabnikovo okolje, sodelovanje pri oskrbi umrlega, postiljanje in prestiljanje postelje,
- zagotavljanje varnega okolja: spodbujanje, usmerjanje in izvajanje pomoči in oskrbe pri aktivnosti zagotavljanje varnega okolja uporabnika,
- komunikacija in izražanje potreb, čustev, izražanje verskih potreb: spodbujanje, usmerjanje in izvajanje pomoči in oskrbe pri aktivnosti komunikacija – izražanje potreb in čustev uporabnika, podpora uporabnika v socialnih stiskah, podpora umirajočemu, omogočanje dostopa do verskih obredov,
- delo in ustvarjalne zaposlitve, razvedrilo in rekreacija: spodbujanje, usmerjanje in izvajanje pomoči in oskrbe pri aktivnosti delo in ustvarjalna zaposlitev in pri aktivnosti razvedrilo ter rekreacija uporabnika, motiviranje in prepoznavanje želje uporabnika za razvedrilo in rekreacijo,
- dokumentiranje: dokumentiranje lastnega dela in poročanje,
- preprečevanje in obvladovanje okužb, povezanih z zdravstvom: higiensko vzdrževanje neposredne uporabnikove okolice in drugih prostorov z visokim tveganjem, čiščenje in razkuževanje drugih prostorov, površin in opreme ter pripomočkov za nego, primerno ravnanje s čistim in umazanim perilom ter drugimi pripomočki, priprava in uporaba čistil ter razkužil, uporaba osebnih zaščitnih sredstev, izvajanje preventivnih ukrepov za preprečevanje okužb, povezanih z zdravstvom, ravnanje z odpadki v skladu z veljavnimi predpisi in zakonodajo, rokovanje s čistimi in nečistimi tekstilijami, ukrepi ob poškodbi z ostrim predmetom, ki je onesnažen s krvjo ali z drugo potencialno kužno telesno tekočino ali izločkom (incident), zagotavljanje minimalnih standardov prezračevanja prostorov,
- kakovost in varnost: vloga bolničarja - negovalca v procesu nenehnega izboljševanja kakovosti in varnosti. Spozna osnovna orodja za doseganje kakovosti in varnosti, spozna namen in načine preverjanja zadovoljstva uporabnikov in pritožbene poti, prepozna vire tveganj in zna oceniti prepoznana tveganja, zna poročati o vseh odklonih pri izvajanju pomoči in oskrbe, sodeluje pri izvajanju korekcijskih in preventivnih ukrepov v skladu s poklicnimi aktivnostmi in kompetencami, sodeluje z drugimi zdravstvenimi delavci in zdravstvenimi sodelavci (pomoč sodelavcu skladno z internimi določili, poročanje o stanju uporabnika ustno in pisno, dokumentiranje svojega dela), skrb za smotrno uporabo medicinskih in drugih pripomočkov, zavedanje o poklicni in materialni odgovornosti.

Pripravnik v času pripravništva:

- opravi tečaj temeljnih postopkov oživljanja,
- se udeleži strokovnega izpopolnjevanja s področja kakovosti in varnosti, na podlagi katerega se seznanja z zagotavljanjem celovite skrbi za kakovostno in varno zdravstveno obravnavo,
- pod vodstvom mentorja osvoji praktična znanja in veščine, ki jih predpisuje program pripravništva,
- vključuje se v proces dela v timu zdravstvene nege in oskrbe ter razvije kritičen odnos do lastnega dela,
- nauči se spretnosti prilagajanja potrebam po pomoči in oskrbi uporabnikov,
- nauči se spoštovanja zasebnosti, zaupnosti in pravic uporabnikov,
- pri svojem delu upošteva načela poklicne etike in strokovna načela,
- se udeležuje izobraževanj in strokovnih izpopolnjevanj,
- v petem mesecu pripravništva pripravnik opravi preizkus teoretičnega in praktičnega znanja.

## II PROGRAM STROKOVNIH VSEBIN STROKOVNEGA IZPITA

### 2

Strokovne vsebine s področja dejavnosti poklica bolničar-negovalec/bolničarka- negovalka:

- znanja in sposobnosti za zagotovitev strokovne, kakovostne in varne ter primerne obravnave uporabnika pri izvajanju temeljnih življenjskih aktivnosti v skladu s pravili profesionalnega ravnanja, ki jih opredeljuje poklic bolničar – negovalec,
- znanja s področja socialnih in kulturnih okvirov pri oskrbi uporabnika,
- primerno in pravočasno odzivanje na nepričakovane spremembe razmer,
- znanja za izvajanje in evidentiranje opravljenega dela, ki ga opredeljuje poklic bolničar - negovalec,
- znanja s področja z zdravstvom povezanih okužb (higiena rok, osebna urejenost, osebna zaščitna sredstva, rokovanje z odpadki, higiensko vzdrževanje neposredne uporabnikove okolice).

## **15. Program pripravnštva in strokovnega izpita za poklic zobotehnik/zobotehnica**

### I. STROKOVNA PODROČJA DEJAVNOSTI ZOBOTEHNIKE

#### 1

Pripravnik se usposablja v časovnem obsegu pet in pol mesecev na področju dejavnosti zobotehnik,

- 3,5 meseca na oddelku za fiksno in snemno protetiko,
- 2 meseca na oddelku ortodontije,

V primeru, da posamezen laboratorij nima oddelka ortodontije, pripravnik nadaljuje usposabljanje na oddelku za fiksno in snemno protetiko.

Pripravnik se usposobi za opravljanje poklica zobotehnik/zobotehnica tako, da obvlada naslednja znanja in spretnosti:

- izlivanje in priprava različnih mavčnih modelov za izdelavo protetičnih nadomestkov,
- izdelava študijskih modelov,
- izdelava šablon, robnikov,
- izdelava reparatur, podložitev, readaptacij, provizorijev, vošččenih navoskov,
- izdelava totalnih protez ter izgotovitev vlitih baz,
- izdelava prevlek in enostavnih mostovnih konstrukcij,
- izdelava nazidkov s pomočjo direktne in indirektna metode,
- obdelava različnih kovin, akrilatov, porcelana,
- spozna se z uporabo različnih materialov, pravilno in varno rokovanje s stroji,
- spoznavanje novejših tehnologij,
- opravi tečaj varstva pri delu,
- opravi tečaj prve pomoči za zdravstvene delavce.

### II. PROGRAM STROKOVNIH VSEBIN STROKOVNEGA IZPITA

#### 2

Strokovne vsebine s področja dejavnosti zobotehnik obsegajo:

- odtisni materiali in materiali za izdelavo in obdelavo zobotehničnih restavracij,
- snemno protetična izdelava protetičnih nadomestkov,
- fiksno protetična izdelava protetičnih nadomestkov,
- izgotovitev vlitih baz,
- izdelava študijskih in delovnih modelov,
- izdelava raznih reparatur,
- spoznavanje novejših tehnologij.

## **16. Program pripravništva in strokovnega izpita za poklic medicinski fizik v zdravstveni dejavnosti**

### **I. STROKOVNA PODROČJA DEJAVNOSTI MEDICINSKEGA FIZIKA V ZDRAVSTVENI DEJAVNOSTI**

#### **1**

Pripravnik se usposablja v časovnem obsegu pet in pol mesecev na področju dejavnosti medicinske fizike v zdravstveni dejavnosti:

1. Na področju radiologije (8 tednov):

- CT – 2 tedna,
- MR – 2 tedna,
- intervencijska radiologija – 2 tedna,
- klasični RTG – 2 tedna,

Pripravnik se na začetku vsakega sklopa v prvem tednu seznanj s postopki, sodeluje pri posegih, z delom z bolniki ter potekom celotne preiskave oz. posega, seznanj se z dozimetrijo ter pripravo poročil. V drugem tednu pa pripravnik sodeluje pri izvedbi meritev, izdelavi protokola oz. programa preiskave, dozimetrije ter pripravi poročil.

2. Na področju radioterapije (7 tednov):

- Telaradioterapija – 6 tednov, in sicer:
  - načrtovanje obsevanj (vrisovanje struktur); 1 teden,
  - spoznavanje dela na simulatorjih (CT, MRI, PET-CT); 1 teden,
  - načrtovanje obsevanj (izdelovanje obsevalnih načrtov); 2 tedna,
  - izvajanje obsevanj (delo na linearnih pospeševalnikih); 1 teden,
  - zagotavljanje in preverjanje kakovosti (QA/QC) in dozimetrija; 1 teden.
- Brahiaradioterapija – 1 teden
  - načrtovanje obsevanj (vrisovanje struktur),
  - načrtovanje obsevanj (izdelovanje obsevalnih načrtov),
  - priprava bolnika na obsevanje,
  - obsevanje.

Pripravnik se seznanj z načrtovanjem in izvajanjem postopkov, vključno s pripravo bolnika na obsevanje, izvajanjem dozimetričnih meritev, zagotavljanjem in preverjanjem kakovosti ter ukrepi varstva pred sevanji.

3. Na področju nuklearne medicine 7 tednov po sklopih:

- diagnostika - gama kamera, SPECT – 2 tedna,
- diagnostika – PET – 2 tedna,
- terapija v nuklearni medicini – 1 teden,
- diagnostika – ščitnica – 1 teden,
- priprava odmerkov radiofarmakov in skladišče radioaktivnih odpadkov – 1 teden,

Pripravnik se v vsakem sklopu seznanj z načrtovanjem in izvajanjem postopkov, nato pa sodeluje pri postopkih, preverjanju kakovosti aparatov, izvajanju meritev, kvantitativni analizi meritev, dozimetriji, izdelavi protokolov, ukrepih varstva pred sevanji ter pripravi poročilo.

### **II. PROGRAM STROKOVNIH VSEBIN STROKOVNEGA IZPITA**

Strokovne vsebine medicinske fizike na področjih diagnostične in terapevtske radiologije, radioterapije, nuklearnomedicinske diagnostike in terapije obsegajo teoretična in praktična znanja o:

- napravah in tehnologijah;
- načrtovanju in izvedbi diagnostičnih in terapevtskih posegov;
- ukrepih varstva pred sevanji;
- merjenju in ocenjevanju izpostavljenosti pacientov;
- optimizaciji radioloških posegov in
- zagotavljanju in preverjanju kakovosti.

## **17. Program pripravništva in strokovnega izpita za poklic doktor dentalne medicine**

### I. STROKOVNA PODROČJA ZOBOZDRAVSTVENE DEJAVNOSTI

#### 1

Pripravnik se usposablja v časovnem obsegu 12 mesecev na področju dejavnosti dentalne medicine v zdravstveni dejavnosti.

Pripravnik se praktično usposablja na strokovnih področjih zobozdravstvene dejavnosti – 49 tednov, in sicer na naslednjih področjih:

- splošno zobozdravstvo - 8 tednov,
- otroško in preventivno zobozdravstvo - 7 tednov,
- čeljustna in zobna ortopedija - 3 tedne,
- ustne bolezni in parodontologija - 8 tednov
- zobne bolezni in endodontija - 6 tednov
- stomatološka protetika - 10 tednov
- oralna kirurgija - 3 tedne
- maksilofacialna kirurgija 3 tedne
- seznanja se s teoretičnimi in praktičnimi vidiki javnega zdravja in osnovami pravne ureditve (1 teden).

#### **A) Splošno zobozdravstvo**

Splošni del obsega:

- utrjevanje znanja o načelih dobre klinične prakse s poudarkom na celostni obravnavi pacienta, ki vključuje natančno anamnezo, klinični pregled in ustrezne radiološke in druge preiskave, postavitve diagnoze ter načrt zdravljenja,
- načela vrstnega reda stomatološkega zdravljenja - odstranitev akutnih težav, higienska faza, ekstrakcije zob, endodontski posegi, preparacije zob in polnjenje kavitet, kirurški del parodontalnega zdravljenja, ortodontska obravnava, kirurški del implantološkega zdravljenja, protetična rehabilitacija in podporno zdravljenje,
- poznavanje strokovnih kriterijev za razvrščanje zobozdravniških storitev v posamezne stopnje nujnosti v splošnem zobozdravstvu in napotitve na sekundarno raven (sodelovanje s specialisti v zobozdravstvu ter s specialisti drugih medicinskih strok),
- utrjevanje preventivnega pristopa k zdravljenju bolezni zob, obzobnih tkiv in ustne votline, ozaveščanje, da je ustno zdravje del splošnega zdravja,
- ustrezen pristop in komunikacijo med pacientom in zobozdravnikom, med sodelavci v zobozdravniškem timu in med kolegi zobozdravniki.

Praktični del obsega:

- natančno anamnezo in klinični pregled ustne votline in zobovja,
- oceno potrebe po diagnostičnih preiskavah in njihovo interpretacijo,
- postavitve diagnoze in določitev nujnosti posegov,
- obravnavo prvih pomoči in nujne posege v splošnem zobozdravstvu,
- načrt zdravljenja po načelih vrstnega reda stomatološkega zdravljenja,
- oceno potrebe po napotitvi na sekundarno raven,
- opravljanje higienske faze priprave pacienta,
- ekstrakcije zob,

- preparacije zob za plombe, tehnike jedkanja, uporabo dentinskih adhezivov, podlaganje,
- polnjenje kavitet s klasičnimi materiali in sodobnimi kompozitnimi materiali,
- modeliranje plomb, poliranje, preverjanje okluzijskih stikov,
- sodobne endodontske posege,
- oceno potrebe po protetični rehabilitaciji in načrt protetične rehabilitacije,
- evidenco in dokumentacijo dela.

Evidenca opravljenega dela:

Pripravnik dokumentirano opravi določeno število kliničnih pregledov in jih evidentira, vzame natančno anamnezo, določi potrebo po diagnostičnih preiskavah in jih interpretira, določi načrt zdravljenja in nujnost posega, obravnava prve pomoči in izvede nujne posege, opravi higiensko fazo kot začetno fazo stomatološkega zdravljenja, opravi potrebne ekstrakcije zob, izdelava plombe različnih razredov, izvede zdravljenja zobne pulpe, zdravljenja pulpogenih parodontopatij, pripravi načrt protetične rehabilitacije. Vključuje se v zobozdravniško dežurno službo.

## **B) Otroško in preventivno zobozdravstvo**

Splošni del obsega utrjevanje in poglobljanje znanja o:

- načelih in praktičnih možnosti preprečevanja kariesa, bolezni obzobnih tkiv in drugih bolezni ter poškodb v ustni votlini na osnovi etiopatogeneze,
- ocenjevanju tveganja za karies, razpoznavnju karioznih sprememb, obravnava kariesa pri otrocih in mladostnikih ter posledicah v splošnem razvoju in v razvoju maksilofacialne regije,
- sodobnih metodah preventive, diagnostike in terapije drugih obolenj zob in ustne sluznice otrok in mladostnikov,
- obravnavi poškodb zobovja otrok in mladostnikov,
- zdravljenju pulpe mlečnih in stalnih zob otrok in mladostnikov,
- protetični oskrbi otrok in mladostnikov,
- metodah brezbolečinskega dela in obvladovanja vedenja otroka in mladostnika pri zobozdravniški oskrbi.

Praktični del obsega:

- stomatološko klinično preiskavo otroka in mladostnika (avtoanamneza in heteroanamneza, klinični pregled, ocena potrebe po drugih diagnostičnih preiskavnih metodah in njihova interpretacija, ocena tveganja za karies, diagnoza in načrt zdravljenja),
- zdravljenje kariesa pri predšolskih otrocih (neoperativno in operativno, vključno z zdravljenjem pulpe),
- zdravljenje kariesa pri šolskih otrocih in mladostnikih (neoperativno in operativno, vključno z zdravljenjem pulpe),
- zdravstveno prosvetno in zdravstveno vzgojno delo z otroki in mladostniki in
- evidenco in dokumentacijo dela.

Evidenca opravljenega dela

Pripravnik dokumentirano opravi določeno število stomatoloških kliničnih preiskav otrok in mladostnikov, preventivnih storitev ter zdravljenj mlečnih in stalnih zob ter drugih storitev okviru zobozdravstvenega varstva otrok in mladostnikov.

## **C) Čeljustna in zobna ortopedija**

Splošni del obsega:

- normalni razvoj kraniofacialnega sistema,
- etiologijo, razpoznavo, klasifikacijo razvojnih nepravilnosti kraniofacialnega sistema,
- prepozna in opredeli vlogo splošnega zobozdravnika v odpravi najbolj pogostih razvad med razvojem orofacialnega sistema,
- poznavanje osnov bioloških in biofizikalnih mehanizmov preoblikovanja tkiv,
- poznavanje osnovnih metod zdravljenja razvojnih nepravilnosti,
- možnosti interdisciplinarne obravnave ortodontskih pacientov.

Praktični del obsega:

- razpoznavne postopke v čeljustni in zobni ortopediji (klinični pregled, odtiskovanje zobnih lokov, analiza študijskih modelov, analiza rentgenskih posnetkov, analiza fotografij),
- interceptivne ortodontske ukrepe,
- osnovne postopke pri zdravljenju s snemnim ortodontskim aparatom,
- osnovne postopke pri zdravljenju s fiksnim ortodontskim aparatom,
- sodelovanje pri interdisciplinarni obravnavi pacientov.

Evidenca opravljenega dela

Pripravnik dokumentirano opravi določeno število odtisov, načrtov ortodontskega zdravljenja, aparatov in drugih storitev s področja ortodontije.

#### **D) Ustne bolezni in parodontologija**

Splošni del obsega:

- poglobljanje znanja o najpogostnejših ustnih boleznih in boleznih obzobnih tkiv ter njihovo pojavljanje v Republiki Sloveniji,
- druge sistemske bolezni in bolezenske znake v ustih,
- normalen razvoj in fiziološke spremembe obzobnih tkiv v različnih življenjskih obdobjih,
- individualno skrb za ustno zdravje in vlogo zobozdravnika.

Praktični del obsega:

- primarne preventivne ukrepe: ustna higiena, preprečevanje iatrogenih poškodb pri zobozdravstveni oskrbi,
- diagnostiko različnih ustnih boleznih: anamneza, klinični pregled, slikovna diagnostika, dodatne preiskave (krvne, biokemične, mikrobiološke, histopatološke, imunološke, alergološke) rentgenska diagnostika, biološki in biokemični testi,
- diagnostiko boleznih obzobnih tkiv: anamneza, klinični pregled, rentgenska diagnostika, biološki in biokemični testi,
- diagnostiko bolezenskih znakov drugih sistemskih boleznih na ustni sluznici in obzobnih tkivih,
- sodelovanje pri parodontološki obravnavi konziliarnih pacientov,
- načrtovanje parodontološkega zdravljenja,
- najpogostejše postopke zdravljenja boleznih ustne sluznice in obzobnih tkiv: sistemsko zdravljenje, higienska faza zdravljenja, korektivno kirurško zdravljenje, vzdrževalno ali podporno zdravljenje, asistenca pri kirurškem zdravljenju (reženjske operacije, parodontalno plastična in regenerativna kirurgija, implantološko zdravljenje), samostojni posegi (podaljšanje klinične krone: z gingivektomijo, z reženjsko operacijo z ali brez osteotomije/osteoplastike),
- evidentiranje stanja, preventivnih in terapevtskih posegov ter dokumentacijo dela.

Evidenca opravljenega dela

Pripravnik dokumentirano opravi določeno število sistemskih in higienskih faz zdravljenja obzobnih tkiv, asistenc pri operacijah, samostojnih operacij ter drugih storitev s področja ustnih boleznih in parodontologije.

#### **E) Zobne bolezni in endodontija**

Splošni del

Splošni del obsega nadgradnjo znanja, razumevanja in kliničnih izkušenj, ki jih je kandidat pridobil tekom dodiplomskega programa na naslednjih področjih:

- diagnostika, uspešnost zdravljenja, načrtovanje zdravljenja,
- prve pomoči in nujni posegi v endodontiji, poškodbe zob,
- rizični in medicinsko kompromitirani pacienti,
- zapleti pri endodontskem zdravljenju,
- preprečevanje prenosa okužb.

Praktični del

Praktični del obsega:

- diagnostika pri pacientu z okvarami trdih zobnih tkiv in obolenji, ki prizadenejo zobno pulpo in periapikalna tkiva, vključno z diagnostiko ustno-obrazne bolečine,
- načrtovanje in izvedba preventive/zdravljenja pri pacientih z okvarami trdih zobnih tkiv in obolenji, ki prizadenejo zobno pulpo in periapikalna tkiva, vse kot del celostne oskrbe pacienta; tekom obravnave med drugim pripravi zob za endodontsko zdravljenje, uporablja različne tehnike širjenja in čiščenja koreninskih kanalov, polnitve koreninskih kanalov in plombiranja zob s kompozitnimi plombirnimi materiali,
- sledenje in ocena uspešnosti zdravljenja teh pacientov,
- načrtovanje zdravljenja pri pacientu, kjer je indicirana napotitev k specialistu za zobne bolezni in endodontijo (vključno s kirurško endodontijo),
- obravnava prvih pomoči in nujnih posegov v endodontiji, vključno z endodontsko obravnavo pacientov po poškodbah zob,
- obravnava rizičnih in medicinsko kompromitiranih pacientov,
- obravnava zapletov pri endodontskem zdravljenju,
- upoštevanje postopkov za preprečevanje prenosa okužb,
- evidenca in dokumentacija opravljenega dela.

Evidenca opravljenega dela

Pripravnik dokumentirano opravi določeno število praktičnih del, s katerimi pridobi zadostne kompetence s področja zobnih bolezni in endodontije.

## **F) Stomatološka protetika**

Splošni del obsega:

- utrjevanje teoretičnega poznavanja fiksne in snemne protetike ter gnatologije,
- metode fiksnoprotetičnega zdravljenja, snemnoprotetičnega zdravljenja in gnatologije iz dodiplomskega študijskega programa,
- anatomijo in fiziologijo stomatognatega sistema, okluzijo in okluzijske motnje,
- oblike snemnoprotetičnega zdravljenja, načrtovanje parcialne in totalne proteze.

Praktični del obsega:

- načrtovanje in pripravljalne postopke za fiksnoprotetično zdravljenje: zdravljenje zob in priprava nosilcev, odstranitev zob, zdravljenje ustne sluznice in obzobnih tkiv,
- preparacijo zob za polna in delna sidra, odtiskovanje, registracijo medčeljustnih in medzobnih odnosov, zaščito obrušanih zob, začasno fiksnoprotetično oskrbo,
- aktivno sodelovanje pri delu v zobotehničnem laboratoriju,
- preverjanje posameznih sider in fiksni konstrukcij, izbor barve, cementiranje,
- oskrbo kraniomandibularnih motenj,
- prvo pomoč in demontažo posameznih sider in konstrukcij,
- pregled brezozobne čeljusti,
- odtiskovanje: metode, materiali,
- faze izdelave totalne proteze, preizkus in vstavitve,
- načrtovanje parcialne proteze: gingivalne in paradontalne obremenitve,
- fiksnoprotetične priprave nosilcev zapon in drugih elementov,
- ulite baze za parcialno protezo,
- aktivno sodelovanje pri zobotehničnem delu,
- kontrolni pregled: odpravljanje težav, brušenje, podlaganje in druge reparature.
- osnove implantološke protetične rehabilitacije (prevleke, mostički, implantatno podprte totalne proteze)
- evidenco in dokumentacijo dela.

Evidenca opravljenega dela

Pripravnik dokumentirano opravi določeno število fiksnoprotetičnih sider ter drugih storitev s področja stomatološke fiksne protetike in gnatologije, fiksni in snemni proteze, reparatur ter drugih storitev s področja stomatološke snemne protetike.

## **G) Oralna kirurgija**

Splošni del obsega:

- seznanitev z oralno kirurško patologijo,
- seznanitev z diagnostičnimi metodami,
- seznanitev z indikacijami za oralnokirurške posege,
- seznanitev s predprotetično kirurgijo in implantologijo,
- seznanitev z obravnavo pri poškodbah zob,
- seznanitev z benignimi in malignimi tumorji ustne votline,
- prepoznavanje urgentnih stanj.

Praktični del obsega:

- delo v triažni ambulanti (s poudarkom na zobozdravstveni patologiji), prepoznavna in obravnavna urgentnih stanj,
- delo v oralnokirurški ambulanti,
- obravnavo rizičnega pacienta,
- analiza rentgenogramov in CT posnetkov,
- seznanitev s premedikacijo,
- aplikacija lokalnega anestetika,
- ekstrakcije izraslih zob,
- ekstrakcije zaostalih zobnih korenin,
- ekstrakcije delno izraslih zob,
- asistiranje pri ekstrakcijah neizraslih zob,
- asistiranje pri operacijah zob in obzobnih tkiv,
- obravnavo pacientov za predprotetično kirurgijo in implantologijo,
- obravnavo pacientov z benignimi in malignimi spremembami ustne votline,
- pisanje izvida,
- vodenje operativnega zapisnika.

Evidenca opravljenega dela

Dokumentiranje kliničnega dela, izpis števila opravljenih ekstrakcij, izpis števila asistenc pri operacijah.

## **H) Maksilofacialna kirurgija**

Splošni del obsega:

- seznanitev z maksilofacialno patologijo,
- seznanitev z diagnostičnimi metodami,
- seznanitev z indikacijami za maksilofacialne kirurške posege,
- seznanitev s poškodbami obraza,
- seznanitev s prirojenimi nepravilnostmi obraza,
- seznanitev z razvojnimi nepravilnostmi obraza,
- seznanitev s problematiko obrazne bolečine in težavami temporomandibularnega sklepa,
- seznanitev z benignimi in malignimi tumorji ustne votline,
- seznanitev z rekonstruktivno kirurgijo obraza,
- seznanitev s problematiko žlez slinavk,
- seznanitev s problematiko motenj spanja,
- prepoznavanje urgentnih stanj.

Praktični del obsega:

- delo v ambulanti za maksilofacialno kirurgijo,
- delo v triažni ambulanti za maksilofacialno kirurgijo,
- delo v bolnišnični oddelčni ambulanti – delo v intenzivni negi, delo na bolniškem oddelku, (sprejemi, odpusti bolnikov, vodenje bolnišnične dokumentacije, predpisovanje zdravil, oskrba kirurških ran, spremljanje vitalnih funkcij),
- asistiranje pri operacijah – sodelovanje v kirurškem timu.

Evidenca opravljenega dela:

Dokumentiranje opravljenega dela, evidenca opravljenih sprejemov, odpustov, asistenc pri operacijah.

### **I) Teoretični in praktični vidiki javnega zdravja in osnove pravne ureditve**

Za pripravnike se izvede seminar iz javnega zdravja, ki vključuje naslednja področja:

- uvod v javno zdravje,
- zdravje in bolezni,
- zdravje in okolje,
- preučevanje zdravja prebivalstva,
- spremljanje in obvladovanje nalezljivih bolezni,
- ravni preventive in javnozdravstveno ukrepanje,
- veliki javnozdravstveni problemi,
- zdravstveno varstvo ranljivih in ogroženih skupin prebivalstva,
- organiziranost, delovanje in financiranje sistema zdravstvenega varstva.

Iz vsebin upravljanja, organiziranja dela in poslovanja javne zdravstvene službe ter varstva pri delu pripravnik:

- spoznava dejavnost, organiziranost in delovanje javnih zdravstvenih zavodov in zasebnih ordinacij,
- se seznanja z načeli poklicne etike in ravna skladno z njimi v odnosu do bolnikov, sebe in kolegov,
- se seznanja z racionalno izrabo delovnega časa, planiranjem in gospodarnim ravnanjem z opremo, materialnimi in finančnimi sredstvi,
- spoznava dejanske in možne škodljivosti in nevarnosti, ki lahko nastopajo v delovnem procesu,
- se seznanja z zakonodajo na področjih zdravstvenega varstva, zdravstvene dejavnosti, zdravstvenega zavarovanja, delovnih razmerij in varstva pri delu,
- se vključuje v sistem komuniciranja in informiranja,
- spoznava način in vrste financiranja v zdravstveni dejavnosti zlasti v zobozdravstvu,
- spoznava strokovno literaturo.

## **II PROGRAM STROKOVNEGA IZPITA**

### **Integralna zobozdravniška oskrba otroka in odraslega**

Pripravnik mora pokazati teoretično znanje in praktične veščine integralne zobozdravniške oskrbe otroka in odraslega, kot je navedeno pri strokovnih področjih programa pripravništva, definiranih pod točko I.

Zlasti mora pripravnik poznati:

- epidemiologijo bolezni in okvar čeljusti in zobovja ter mehkih ustnih tkiv,
- diagnostične in terapevtske metode dela,
- obravnavo prvih pomoči in nujne posege v splošnem zobozdravstvu,
- materiale, ki se uporabljajo v zobozdravstvu,
- celovito kakovost zobozdravstvene oskrbe bolnikov,
- organiziranje delovnih procesov v ambulanti in v zoboprotetičnem laboratoriju,
- sodelovanje z drugimi zdravstvenimi delavci in sodelavci,
- napake pri delu, njihovo reševanje ter nevarnosti za bolnika in zobozdravnika,
- evidentiranje opravljenega dela in poročanje.

### **Urgentna stanja v dentalni medicini - nujna medicinska pomoč**

Obravnava urgentnih stanj v dentalni medicini – organiziranje in nudenje pomoči v rednih in izrednih razmerah – reanimacija pacienta in nudenje prve pomoči pri urgentnih stanjih v ustni votlini, na glavi in vratu.

Pripravnik mora poznati temelje prve pomoči bolnim in poškodovanim ter ustrezne ukrepe. Poznati mora vsebino in metode nujne zobozdravniške pomoči, ki jih lahko sam opravi. Poznati mora tudi možne komplikacije pri nujenju nujne zobozdravstvene pomoči na sistemski in lokalni ravni ter napotitve na ustrezno višjo raven zobozdravstvene ali druge zdravstvene dejavnosti.

Preverjanje znanja obsega praktični del in ustni del.